

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 k. 40 l.

HIRDETÉSEK:
4-hetes pént. sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.
Nyolctör. pént. sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak pályájában.
TELEFON-SZÁM: 3-7

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1909.

FELELŐS SZERKESZTŐ
STAUBER JÓZSEF

Szerda, szeptember 1.

Mai számunk főbb közleményei:

- A nemzetközi orvoskongresszus.
- Harc egy híres holttestért.
- Junga százados a börtönben.
- Katonaszabadító főhadnagy.
- Megint döghus a szabadkai piacon.
- Aradon garázdálkodó asszony-ügynökök.
- A professzor műszere.
- Lopás a Nemzeti Muzeumban.
- Szövetkezés államjegyek hamisítására.
- Híres asszonyok.

Szeptember.

Arad, augusztus 31.

(Politikai tudósítónktól.) Siet haza nyaralásáról a téllenség. Még akinek dolga sincsen, legalább a munkája helyéhez lép, hogy benne legyen a szeptemberi hűvössel jövő éledésben.

A politikában is pezsdülést hoz a szeptember, pedig még a végéig szünete van a képviselőháznak. Eddig a vidéknek volt egy-egy politikai eseménye, most lassan-lassan a fővárosi pártklubok lesznek a hírek kohói.

A vidék eseménye, amelynek hatása azonban a középpont politikai életének jövőjén fog meglátszani: a szegedi katolikus nagygyűlés. Maga a gyűlés még nem illeszkedik a politika krónikájába, hanem igenis az éles ellentét, amely itt gróf Zichy János és Rakovszky István, a képviselőház alelnöke között megnyilatkozott. Rakovszky a katolicizmus érdekében éles politikai harcot hirdetett,

míg Zichy János gróf a pártpolitikai propagandát elítélte és a szociális kérdésekkel való foglalkozást sürgette. A gróf fejtegetéseiben a jelenlévő néppárti képviselők bizonyos élt éreztek pártjuk ellen, a miről a gyűlés után Rakovszky István több párthívével tanácskozott is. Nem lehetetlen, hogy ez az ellentét nyomot fog hagyni az országgyűlési néppárt legközelebbi jövődjében.

De az egyéb pártkeretek is bomlani készülnek. Ujra kísért a fuziónak terve. Most állítólag Sztérényi József államtitkár próbálkozik meg az összekovácsolásával. Szállongó hírek szerint Sztérényi József államtitkár vasárnap meglátogatta Andrássy Gyula grófot Tiszadobon. Ugyane forrás azt is hirdi, hogy Sztérényi legközelebb Klopódiára utazik, hogy Wekerle miniszterelnökkel értekezék. Hozzávéve mindezekhez, hogy Sztérényi csak a napokban volt Kosuthnál Karlsbadban, és Budapesten Apponyival már több ízben konferált, valószínűnek tetszik, hogy Sztérényi utazásainak és konferenciáinak fontos politikai háttere van.

Ez a háttér még mindig a már annyiszor holtnak hirdetett fuzió lenne. A most kormányon levő férfiak a fuzióra akarják alapítani Magyarország jövődjét politikai sorsát. Hogy ez sikerülni fog-e, az a jövő titka, de az bizonyos, hogy jelenleg több oldalról intenzív akció folyik a fuzió létreho-

zatalára. Ezt az akciót Sztérényi államtitkár vezeti. A fuzió program az volna, hogy az új kormánypárti többség szavazza meg az anneksiós költségeket, a választójogot és hosszabítsa meg az osztrák-magyar bank szabadalmát azokkal a paritásos engedményekkel, melyekre nézve Wekerle már bírja az osztrák kormány ígéretét, hogy azokat Ausztria elfogadja.

A fuziónak utjában főként két nehézség van. Az egyik: a pluralis választó jog, a melyre nézve nem sikerült a koalíció összes elemeinek hozzájárulását megszerezni. Különösen a függetlenségi pártban van hangulat a pluralis választó jog ellen, s ezért kísérletet tettek az iránt, hogy Andrássy Gyula gróf javaslatát dolgozza át és ejtse el a pluralitást. Andrássy azonban erre nem hajlandó. A belügyminiszter különben fentartotta azon elhatározását, hogy a pluralitás bukása esetén a politikai élettől visszavonul.

Másrésről nagy nehézséget okoz még mindig a bankcsoport, amelynek vezető emberei, mint Justh, Holló és Batthyány, még mindig nem hajlandók engedni álláspontjukból és inkább ellenzékbe mennek.

Mindezek folytán az őszi köd előre borítja homályát az eseményekre. A politikai szeptember országgyűlés nélkül is jelentős eseményeket rejt ma-

Az inzurgens.

Irtá: Szomaházy István.

A poros országuton fáradt lovasok ügetnek végig. Mentéjüket megfekszi az utszéi homok, melyet sűrű felhőkben ver föl verejtékes lovaik patkója. Néhányan bóbiskolva dőlnek hátra nyergükben, mások szomjasan néznek szét a kopár rekettvények között, hogy valami friss forrásvízre bukkanjanak. Kulacsuk a szesz-vándorlásban kiürült; nem csoda: hiszen az ország határától lovagoltak ide a vasmegyei hegyek közé. Erős, bivalynyaku, elszánt és vad külsejű fiúk, bár itt-ott egy-egy potrohos nyárspolgár is akad közöttük, aki a nagy melegben vénasszony módjára sóhajtoz. Elül egy kövér uri ember poroskál s lihegve törli le tar koponyájáról a verejtéket.

Kik ezek a fáradt vitézek és honnan jöttek? Lomha testtartásuk elárulja, hogy nem a rendes katonaság közül élők; önérzetes pillantásuk, hogy urak és nemesek. A kövér kapitány, aki meggyeszinű mentéjében a sor élén lovagol, jó pajtás módjára tegezi őket; a közvitézek pedig minden zavar nélkül felelnek vele. Mikor a sáshalmi malom felé közelednek, a kapitány visszafordul a lovával:

— Hé, fiúk, — mondja inkább kéréldőleg, mint parancsolva, — jó lesz, ha kihuzzátok magatokat, mert emberlaktá vidékhez érünk.

Egy marcona külsejű lovas, aki a többitől eltérőleg mérgezőld mentét, narancsszinű nadrágot visel, kurtán odaszól a parancsnoknak.

— Bánja ám az ördög, hova érünk, hogy ülünk a rossz gebéken. Az a fő, hogy egy itca bor akadjon, meg valami bográcsba való csirke.

A többiek helyeslőleg bólongatnak, a kapitány pedig most már hivatalosan hátraszól: — Vigyázz!

A parancsszóra egy teremtet lélek se ügyel, csak egy potrohos, kicsi emberke, aki zsinóros atillát, pirosszegélyű eszimat hord, mondja a poros svadrony vezérének:

— Ebugattát, vigyázz magad, ha kedved van hozzá! Nekünk ugyan ne parancsolgass, mert a faképnél hagyunk...

A kapitány mérgesen vállat von, aztán lihegve tovább üget a malom felé, mely csakhamar feltűnik a korhadtt fűzek között. A víz partján egy öreges atyafi álldogál, aki kukoricát majszol és a napsugaras utat kémleli; a kék dalmánya elárulja, hogy ő molnár. Mikor a lovasesapat közel ér a malomhoz, az öreg ember megbillenti a süvegét.

— Polgártárs, — mondja neki a kövér kapitány, — ez itt a nemes veszprémi inzurgens-csapat, mely a rekkenő hőségben Kapuvártól idáig lovagolt. Talán hallottad, hogy az egész ország nemessége felkelt a beözönlő francia hadak ellen. Hajnal óta, tehát tizenkét órája, lovon vagyunk; azóta se nem ettünk, se nem ittunk. Izibe szedd hát össze a házad népét, hogy valami ételről és innivalóról gondoskodjatok...

A kékdalmányos ember előbb bámulva né-

zett a lovaskatonára, aztán szomoruan elmosolyodott.

— Azt mondod, hogy a házam népét, vitéz kapitány ur? Olyan egyedül vagyok a világon, mint az a hosszú jegenye a víz partján. Három bete magam se láttam más ételt, mint főtt kukoricát: örüni valónak pedig két hónapja se hire, se hamva. Verje meg az Isten a cigándi molnárt, aki a környék összes parasztjait elesalta tőlem...

— Ember, hát nem látod, hogy szomjazunk? — kiáltotta egy hosszú legény az inzurgensek közül.

A molnár megvakarta a feje bubját, azután a fejével az országut felé biccentett.

— Ha szomjaztok, jó uram, ne nálam kereskedjétek, hanem lovagoljatok tovább az országut mentén a kastélyig. Ott a pince, meg az éléstár is tele van s a szakács főztje után a veszprémi püspök is megnyálná a száját...

— Micsoda kastélyról beszélsz? — kérdezte a kapitány.

— Hát az özvegy grófné kastélyáról a csákházi határban.

— És mennyire van ide a kastély?

Jó fertályóránnyira, ha a lovak igyekeznek egy kissé...

A kapitány megint letörölte a homlokáról a verejtéket, aztán odaszólt a pihenő inzurgenseknek:

— Előre!
A lovak ismét megindultak a homokos országuton, a felkelő csapat pedig, félig már az

gában, s mire a parlament megnyílik, lehet, hogy egész új alakulásokkal, tervekkel foglalja el a politikai élet a régi padokat.

A nemzetközi orvoskongresszus

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 31.

A budapesti nemzetközi orvoskongresszus mai napja jórészt szaktanácskozásokkal telt el. Egymást érték a leghiresebb külföldi orvosok előadásai, melyek közben azonban a magyar orvosok is kivették részüket a tudományos munkából.

A mai nap lefolyásáról itt következik fővárosi tudósítónk jelentése:

(A portugál király távirata.)

Ma délelőtt érkezett Müller Kálmán dr. főrendiházi taghoz, mint a XVI. nemzetközi kongresszus elnökéhez I. Manuel portugál király távirata, melynek szövege ez:

Elnök ur! Szívesen köszönöm az oly szeretetreméltó sürgönyt és kérem, legyen szíves Ö császári és apostoli királyi felsége legmagasabb védnöksége alatt Budapesten ülésező XVI. nemzetközi kongresszus tagjainak köszönetemet kifejezni a vendégszeretet elismeréséért, amelyet forrón szeretett és gyászolt apám I. don Carlos király a XV. orvosi kongresszusnak nyújtott. I. Manuel.

(Immunitás.)

Röviddel fél tíz óra előtt plenáris ülés volt a Nemzeti Múzeum K. épületében. Igen nagyfontosságú kérdés van napirenden: az immunitás. Az orvosi tudományt régóta foglalkoztatja már a különböző betegségek ellen való immunizálás kérdése. Ezen a téren óriási eredményeket ért el már a tudomány. A veszélyesség ellen való beoltások, a szérumok egész sorozata, a himlőoltások mind erre a térre tartoznak. Ma délelőtt Heim dr. erlangeni egyetemi professzor kezdte meg szakelőadását. Védőanyagok forrásainak megnyitására beszélt. Az előadásnak igen sok hallgatója volt. Még igen sokan fognak hozzászólni ehhez a kérdéshez, a

melynek tárgyalása talán csak a holnapi napon ér véget.

(A szakosztályok.)

Délután ismét szakosztályüléseket és ezeknek folyamán szakelőadásokat tartottak. Négy órakerülön gőzösön indultak a kongresszus tagjai Kaposztásmegyerrre, hogy megtekintsék a kaposztásmegyéri vízműveket.

A belgyógyászati szakosztály közös ülést tartott. Waisayer (Berlin) az idegrendszer szerkezetéről tartott előadást, összefoglalva az újabb kutatások eredményeit. A gyógy módokról és a fürdőtanról Ponte Szuzsa (Lisszabon) tartott előadást. Beszéltek ezután Vámosy tanár (Budapest), Mansfeld tanársegéd (Budapest). Szenator nagynevű berlini belgyógyász a vörös vérséjtek káros befolyásának áttekintéséről tartott nagyobb előadást.

Ülésezett még a sebészeti, szülészeti, nőgyógyászati, gyermekbetegségi, elmebetegségi, bőrbetegségi, urológiai, fogászati, tüdőbetegségi, katonai és haditengerészeti egészségügyi szakosztály, melyekben külföldi és magyar orvosok egyformán tevékeny részt vettek.

Délután 4 órakerület tettek a kongresszusi tagok François Lajos pezsgőgyáros meghívásának. Tömegesen rándultak ki oda, hogy megtekintsék a hírneves pezsgőgyár berendezését.

Délután Bashfords H. angol professzor értekezést tartott a rákról.

Este nyolc órakerület a hölgybizottság estélye volt a városligeti mezőgazdasági múzeumban. A mai napot a „Reichsdeutscher Bierabend“ zárta be.

(Müller Kálmán dr. egészséges.)

Müller Kálmán dr. főrendiházi tag a megnyitás napján tudvalevőleg olyannyira rosszul érezte magát, hogy nem jelenhetett meg a megnyitás ünnepi aktusánál. Az összes itt időző idegen orvosok s a magyar tudományos világ minden képviselője a legnagyobb részvétellel viseltetett a beteg elnök iránt. Ma már teljesen elmúlt az indiszpozíció. A tudós orvos megjelent a politechnikai épületben s mindenki örvendve üdvözölte.

(Szabadkőművesek munkája.)

A XVI. nemzetközi orvoskongresszus szabadkőműves tagjai tiszteletére Magyarország

Szimbólikus Nagypáholya hétfőn este disz-munkát rendezett, melyen igen számos és igen előkelő tagjai a kongresszusnak részt vettek. Képviselve volt itt majdnem minden nemzet: németek, franciák, olaszok, angolok, törökök, portugálok stb. A munkában a magyar szabadkőművesség multját, történetét, törekvéseit, alkotásait és jövő céljait ismertették meg a külföldiekkel német, francia és angol nyelven tartott előadásokban. A megjelent külföldiek lelkes hangon emlékeztek meg Magyarországról, mely az emberi haladásnak, a fölvilágosodottságnak, a liberalizmusnak és a progresszió nagy eszméinek mindenkor megbízható földje volt. A disz-munkán csaknem ezren vettek részt, a magyar szabadkőművesség előkelősége között különösen nagy számmal voltak jelen a magyar orvosi kar kitűnőségei, akiknek a kongresszuson is vezető szerep jutott.

(Egy newyorki orvos alapítványa.)

Seaman Lui Livingston dr., newyorki orvos-tanár a mai napon a következő levelet intézte az orvoskongresszus főtitkárához:

1876. óta számos orvoskongresszuson vettem részt és most is örömmel tartózkodom az Önök szép fővárosában. Engedjék meg, hogy a kongresszus fényéhez és tökéletességéhez őszintén gratuláljak. Több befolyásos amerikai orvostársaság képviselője vagyok és melegen érdeklődöm a preventív egészségügy problémája iránt. Bátorkodom a következő memorandumot előterjeszteni:

A történelem azt mutatja, hogy a háboruban több ember pusztul el betegségek, mint fegyver által. Ennek a hiányos egészségügyi viszonyok az okai, ezért segíteni kell a bajon. A mai állapot valóságos bűn a hazaszeretet és a humanizmus ellen.

A memorandum szerzője ezután kijelenti, hogy 25,000 koronás pályadíjat tűz ki a következő kérdésre: Milyen legyen a hadsereg egészség-

álom birodalmában kőborolva, lengett ide oda a paripák nyergében. Halálos kimerülésük csöppet se volt csodálatos, hiszen három hét óta alig feküdtek vetett ágyban s szakadatlan marsok közepette portyázták végig az ország nyugoti határát. Tíz tizenötezer nemes inszurgens gyűlt össze a király egyetlen szavára, — békés megyei urak, birtokosok, sőt papok is — hogy szedett-vedett fegyverüket a Bonaparte győzelmes fegyvereivel összemérjék. Utközetre azonban egyszer se került a sor, mert a fáradt hadakat, a király és a nádor fényes diszszemléje után, békében hazabocsátották portáikra.

A nemes urak még egy fia franciát se láttak az 1797-iki inszurrekció alatt...

Fertály óra mulva csakugyan feltűnt a csákházi kastély, egy kacér, barokk-stilű épület, jól gondozott angol park közepette, mely egész a vármegye határáig elhúzódott. Mikor a kapitány lova a rácsos kapun befordult, egy fehér-ruhás fiatal asszony kelt föl kíváncsian a verandáról...

Márkus kapitány — így hívták a veszprémi inszurgensek vezérát — sietve leugrott a lováról, udvariasan meghajolt a szép asszony előtt, aztán gavalléros tisztességtudással kezét csókolt neki:

— Mikóságos asszonyom, — mondta a kapitány — a veszprémi nemes csapat nem akart úgy elmenni a kastély előtt, hogy a grófnénél, ha rövid időre is, ne tisztelegjen...

A szép asszony nyájasan bókkolt az uraknak, — akik most csakugyan kihúzták magu-

kat — aztán kicsiny kezét a kapitány tenyerébe tette.

— Isten hozta önöket, — mondta bájosan pirulva, — boldog vagyok, hogy a veszprémi vitézeket szegény házamban üdvözölhetem. Hé Petákné, Kosarasné, fogjanak csak iziben a vacsora-készítéshez. Csirkét koppasztani, tésztát gyúrni, friss gyümölcsöt szedni, hogy a vendégek éhen ne maradjanak a vacsora után. Az urak pedig tegyék magukat kényelembe, mert innen hajnal előtt nem mozdulnak el...

Petákné, Kosarasné sietve futottak a kertbe és a majorságba, a grófné pedig lejött a veranda lépcsőin, hogy a vitézeket egyenkint is üdvözölje. Mikor egy magas, lesült arcú inszurgens elé ért, a szép asszony hirtelen elsápadt.

— Gógánfay, — rebegte, — maga az... csakugyan maga?...

Az inszurgens arcát elborította a vér, szemét egy pillanatig fájdalmasan lehunyta, de aztán egyszerre kidülesztette a mellét. És dölyfösen, foghegyről szólott a szép asszonyhoz:

— Mióta özvegy maga és mióta hívják grófnénak?

Az asszony, mintha egy szigorú vizsgálóbíró előtt állana, remegve, lesütött szemmel válaszolt:

— A kastély egy grófi családé volt, mielőtt megvettem és a parasztok az új urnót is a régi titulusával illetik... Hogy pedig özvegynek tartanak, azt, úgy hiszem, maga sem csodálhatja...

A férfi összeszorította a fogát, az asszony pedig suttogó hangon folytatta:

— Gógánfay... a jó Isten is úgy akarta, hogy mégegyszer beszéljek magával... Majd gondom lesz rá, hogy az enyémmel szomszédos szobát kapja... és éjjel után, ha mindenki elaludt, bejövök magához...

Az inszurgensek hangos lármával oszoltak szét az angol park fái között, Márkus kapitány pedig karját nyújtotta a szép asszonynak. És mialatt a kertész rakétákat bocsátott a magasba, mialatt a konyhában máglyányi tüzek gyultak ki s az inasok színes lampionokat tűzdeltek a harmatos fák lombjaira, a fiatal nemes ur, akit a kastély urnője oly titokzatos izgalommal fogadott, lehajtott fővel vonult el a park legsűrűbb fái közé s álmodozva mormolta:

— Még most is oly bájos, oly fiatal, oly hazug, mint amikor mindörökre elkergettem...

Az asszony, akinek ártatlan, ibolyakékszeme egy gyermek naivságával nézett szét az ismeretlen világba — könyezve leomlott a férfi elé. Hangja csuklott, selymes haja a földet söpörte, amikor esdeklőleg így szólott hozzá:

— Rossz és kegyetlen volt hozzám, Antal, amikor ama borzasztó éjszakán az ajtó elé dobott. Jó és szerető felesége voltam; de a fiatal-ságom nagyobb volt az eszemnél. Meg kell gondolnia, Antal, hogy tizenhat éves koromban vezetett a Kegyes Szűz színe elé, egyenesen a szőkebaju babáim és a subládóm fiókja mellől. Amíg maga odajárt a vármegyén, az az ember hazug mesékkal kábított el, mint a gyermeket,

ségügyi szolgálata, hogy a katonák egészsége háboru esetén is a lehető legteljesebb módon megóvassék?

A pályadíjra bármely nemzet polgára, bármily nyelvű pályamunkával pályázhat.

Ugyancsak ma döntött a kongresszus a nemzetközi orvoskongresszus párisi nagy díja felől, melyet a zsüri a világhírű belga tudósnek, *Bordednek* ítelt. A Moszkva városa által felajánlott díjat tudományos alapvető munkásságának méltánylásául *Hartwig* berlini egyetemi tanárnak ítélték oda.

(A hölgybizottság estélye.)

Az orvoskongresszus hölgybizottsága ma estélyt rendezett a mezőgazdasági muzeum nagytermében. Az igen nagy számban megjelent vendégeket *Korányi* báróné, *Kokayné* és *Herzelné* fogadták. A közönséget pompás katonazene és cigánybanda fogadta, majd művészi programu hangverseny volt. Az előkelő közönség ezután az udvarra ment, ahol pazar büffé volt felállítva.

Az estélyen, mely a tegnapihoz hasonlóan kitűnően sikerült, résztvettek *Apponyi* Albert gróf kultuszminiszter és *Müller* Kálmán kongresszusi elnök, főrendiházi tag is.

TANÜGY.

(—) Beiratás a női kereskedelmi tanfolyamra. Az Aradi Kereskedők Köre által fenntartott női kereskedelmi tanfolyamban a beírások szeptember 1., 2. és 3-án lesznek a tanfolyam vezetőjének, *Somogyi Gyula* dr. tanárnak lakásán, *Lázár Vilmos*-utca 3., *Földes-ház*, II. em. délben 12—1 és délután 5—6 órákor. Felvételenek IV. polg. isk. vagy IV. felsőbb leányiskolai bizonyítványt felmutató tanulók, vagy olyanok, kik felvételi vizsgálatot sikerrel tesznek. Beírási díj 20 kor., tandíj évi 100 kor., mely havi részletekben is fizethető. A december 1-ig esetleg kimaradó tanulók kötelesek az első félévi tandíjat megfizetni, a későbbben kimaradók az egész évi tandíjat. A rendes előadások szept. 9-én d. u. 2 órákor kezdődnek. A tanfolyam ez évben is a polgári leányiskola egyik tantermében lesz elhelyezve. A tanítás naponként 2—5-ig tart. 3256

aki az édes anyjától távol van. Igaz, hogy ott talált a karjai közt, de esküszöm *Antal*, hogy mindig csak magát szerettem, akkor is, midőn a sátán az ajkamat csókolta. De ajtót mutatott és megölte azt a másikat. Két éve ennek és most is minden éjszaka csak magáról és a nagy ebédlőről álmodom. A nagy ebédlőről, ahol minden ablakfülke egy-egy játszó-szoba s ahol maga, téli esteiken, az ölében dédelgetett. Ejjelenként ott ülök a terebélyes bodzafa alatt, a kert végén, ahol magának papucsot himeztem. Es úgy van némelykor, mintha még mindig a konyhában forgolódnám, a borzas *Nacával*, a maga kedves ételeit készítve. Nem bossát-e meg *Antal*, nem felejtje-e el azt a rossz álmot? Fiatalok vagyunk és boldogok lehetnénk, ha maga is úgy akarná. A szeretője, a kis babája, az engedelmes szolgálója lennék, *Antal*, mert most is úgy szeretem, mint az ol-tár előtt . . .

Szobortestével odakuszott a férfi mellé, gömbölyű karja az inzurgens kemény nyaka köré fonódott. *Zsongó*, édes, mesébe való csönd vette körül őket és a férfi úgy érezte, hogy minden vére az agyába tódul. Három hét óta a tábor tüze mellett és az országutak porában kószálva, nem érzett maga körül asszonyi melegséget — és ez az egy, aki most egész lelkét bele akarta volna lehelni, kedvesebb volt neki minden más asszonynál, aki csak kicsiny cipőjével itt bolyongott. Mint szeretett volna odatapadni az ajkához, mint óhajtott volna magába szívni a vérét, görcsösen, eszeveszetten öelve őt magához, mint egykor, amikor az isten színe elől hazavitte! De *Antal* nem en-

Katonaszabadító főhadnagy.

Lefokozás Budán.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 31.

Ma délután egy órákor szomorú aktus ment végbe Budán, a *Margit-körut* 27. szám alatt lévő garnizons arrest udvarán. Lefokozták barankai *Demjánovics* *Demján* főhadnagyot, akit fogházra és lefokozásra ítélték.

Az ügy előzményeiről ezt jelenti fővárosi tudósítónk:

Még az 1907. év augusztusában följelentést tettek a budapesti hadtestparancsnokságnál, hogy a *Bácskában*, de különösen *Ujverbáson* nagy katonaszabadító banda működik. A névtelen följelentő azt állította, hogy *Bácskában* a vagyonosabb fiúk nem katonáskodnak, mert 4000 koronáért az orvosok bárkit felmentenek a katonai kötelezettség alól.

A vizsgálat megállapította, hogy a *Budapest* és *Ujvidéken* állomásozó 6. számú gyalogezredben folyt a katonaszabadítás legnagyobb mértékben. A bűnügy számai tíz évre nyulnak vissza, mert egy évtizeden keresztül folyt a katonaszabadítás. Akkor letartóztatták *Barta* dr. és *Márván* dr. törzsorvosokat, de később szabadon engedték őket, mert kiderült ártatlanságuk.

Ugyanakkor, amikor a főorvosokat szabadlábra helyezték, letartóztatták *Demjánovics* *Demján* főhadnagyot, akit a budai katonai fogházba szállítottak. A főhadnagy rendkívül vagyonos családból származik s neki is nagy magánvagyonra van. Az apja görög keleti szerb főpap. A főhadnagy rengeteg katonaköteles egyént szabadított ki, akiket azonban a botrány kiderülése után besoroztak. A fogoly tiszt a fogházban szívbajt kapott. Akkor külföldre vitték, de amikor kissé jobban lett, ismét a fogházba szállították.

A napokban foglalkozott az ügygyel a legfőbb katonai bíróság, amely a főhadnagy ellen hozott ítéletet helyben hagyta. A tisztet egy évi fogházra és rangvesztésre ítélték. A

gedte át magát e féktelen indulatnak, hanem a ráboruló asszonyt szinte durva módon eltaszította.

— Most is megcsal, most is hazudik, mint kezdettől fogva . . . Minden szava, minden lehellete hazugság . . .

Felállott helyéből, de az asszony elfogta az utját. Szeméből lángok csaptak ki, karesu teste vonaglott; látszott, hogy mint kívánja a férfit, aki kegyetlenül eltaszította magától.

— Mondja, hogy haljak meg és meghalok, — zokogta, míg forró ajkával az egykori ura szeméit és ajkát kereste.

Az inzurgens összegombolta a mentőjét és szó nélkül végig sietett a kastély folyosóján. Úgy érezte, hogy kiszakad a szíve, de azért erős léptekkel megindult az istálló felé, ahol *Manci* paripája hangos nyerítéssel fogadta. *Gógánfay* fölnyergelte a lovat s míg pajtásai szeliden pihentek odafönn, kifordult a fekete országútra. Úgy érezte, hogy itt hagyja a szívét, a torkát keserves sírás fojtogatta, de azért ügetve ment tovább az erdők és hegyek felé, melyek kihalt kuriájától elválasztották. A világos ablak mint egy nyitott szem tekintett utána, mint egy kialvó sugara a boldogságnak, amely most mindörökre megvált tőle. Fantáziája elé egy hófehér asszony teste rajzolódott le, egy gömbölyű kar, mely szomjasan eped utána, egy ajk, mely vázasan az övét keresi. De az inzurgens elfordult az ablak fényétől, sarkantyuját a paripa oldalához szorította és tovább száguldott a magány, a boldogtalanság felé . . .

büntetést a vizsgálati fogsággal kitöltöttnek vették. A lefokozás ma délután 1 órákor történt meg.

Harc egy híres holttestért.

Panoptikum a kriptában.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 31.

A *Hadik-Barkóczy* grófi család egy szenzációs akta-háborújáról van alkalmunk beszámolni. Az ügy mindezeideig rejtve maradt a nyilvánosság elől s azok a fórumok, melyeket a ritkaságszámba menő eset foglalkoztat, azt a pör tárgyánál fogva érthető diszkrécióval kezelik.

A vitás objektum ugyanis egy híres, törökverő magyar főúr mumiája, melylyel a legmértatlanabb körülmények között, valósággal blasfémikus módon bántak a *zalamegyeyi Alsó-Lendván*.

Az eset részletei a következők:

Alsólendván az *Eszterházyak* várán kívül legnagyobb nevezetessége az a hegytetőn épült kápolna, melyben 1680-ban örök nyugovóra helyezték el *Hadik* *Mihály* uramat, a híres törökverőt, *Korpona* vitéz kapitányát, aki ott esett el a *korponai sáncokon*, azon a véres napon, mikor a torony ormára, a porbadólt *Szűz Mária*s zászló helyén, először kérkedett a diadalmas, véres félhold.

A felsőmagyarországi főúri családnak ez a legnevezetesebb sarja, *György* után a legnevezetesebb, egy a török ellen nyert csatájának emlékére emelte a messzi *Dunántúlon* ezt a kápolnát s a délvidéki püspökségek egyikénél alapítványt is tett, hogy ha majdan megtér őseihez, a diadalmi emlék alá temessék s romladozó porhüvelyének nyugvóhelyét gondozzák. Mikor azután *Korpona* ostrománál elesett, holttestét bebalzsamozva, végakarata értelmében, *Alsólendvára* szállították s ott el is temették.

A véres századok alatt, melyekben a *Hadik*-család sarjai *Európa* csaknem valamennyi harcterén küzdöttek az ország érdekeiért, feledésbe ment a törökverő *Hadik* nyugvóhelye, vagy legalább is belenyugodott a család, hogy a hagyaték kamataiból hűen gondozzák a sírboltot.

Ez a hagyaték azonban, eddig ki nem derített uton, elkallódott s a család mai fejét nemrégiben azzal lepte meg a *szombathelyi* püspökség kezelesége, hogy gondoskodjék az *alsólendvai sírbolt* karbantartásáról, mert arra fedezet nincsen.

A *Hadik-Barkóczy* család majoreszkója erre a régi ősi földi maradványait elkérte a püspökségtől, hogy azt *György*, a poroszverő *János*, a nagy ellentengernagy és a többi elköltözött *Hadik* mellett helyezze örök nyugalomra a családi sírboltban.

A püspökség azzal a megokolással utasította vissza a család óhaját, hogy az elhunyt akarata volt, hogy *Alsólendván* pihenjen. Különbben is a híres ereklye egyik nevezetessége az ottani kápolnának, melynek látára messze vidékről zarándokolnak a kriptába. Az idén azután kipattant, hogyan kezelik a híres ereklyét, *Alsólendva* történelmi nevezetességét, a kegyes utódok?

Szavahihető turisták bizonyítják, hogy a pergamentszínű bőrré porladt mumia, mely még megőrizte az emberi test árnyékkonturjait, le sem zárt, üvegfedelű koporsóban van kiállítva.

Szándékosan irtuk a pihen helyett ezt a blasfémikus szót, mert a *Hadik*-ős egyáltalában

nem pihen az alsólendvai zarándokhelyen, sőt a sir gondozója, jó borralalért, minden látogató előtt felnyitja a koporsó fedelét is s a törökverő hősnek pietást követelő maradványait, a katefalkból kivéve, fejénél fogva mutogatja a kíváncsiaknak. Erre, a panoptikumos bódékban is felháborító sirsértésre százával vannak tanuk. A kápolna kegyura nem tartja kötelességének, hogy ezt a brutális halottmutogatást be- szüntesse, sőt azt sem, hogy köntösbe burkolja a mumiát. Ott hever a kíváncsiságnak prédájául annak földi maradványa, aki a nemzet védelmében szenvedett hősi halált. Most az alsólendvai asszonyok gyűjtést indítottak, hogy a sirt gondozzák és köntösbe öltöztessék a póre ereklyét. Mindezeket megtudva, a család feje erélyes lépéseket tett az ősi holttestének kiadása iránt.

Megint döghus a szabadkai piacon.

Kutyafejű rostélyosok.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 31.

Nincs még egy hete, hogy a szabadkai csendőrség arra a vérlázító fölfedezésre jutott, hogy elhullott kutyák döghusát árulják a szabadkai piacon. Akkor a vizsgálat kiderítette, hogy bizonyos Antal János ugató kolbászokat és hurkákat gyártott és azzal etette a szegény embereket.

Most újabb iszonyatos fölfedezést tett a szabadkai csendőrség. Kiderítették, hogy egy Albert Kunder Lukács nevű emberi hiéna esztendő óta döglött ebek csontjairól lefosztott hulladékból készíti a maga hentesárút, sőt a rostélyosok, vesepecsenyék is kutyafejűek, mert lebunkóztott kutyák husából való. A vérlázító fölfedezésről a következőket jelenti szabadkai tudósítónk:

Még a múlt évben történt, hogy a szabadkai rendőrséget névtelen feljelentésben értesítette valaki, hogy Albert Kunder Lukács maj-sai-uti lakos kutyák husát árusítja. A rendőrség részéről Karsai Valér állatorvos és Maródi Szávó titkos rendőr kimentek a helyszínére. Rettenetes kép tárult eléjük. Rendkívül bűzös, piszkos helyiségbe jutottak, ahol azonban alig volt egy szelet hus. Egy félreeső helyen azonban eldugva tíz kutyafejet találtak.

Albert Kunder tagadta, hogy ő kutyahúst dolgozott volna föl, de az orvosi és vegyi vizsgálat megállapította az ott talált kis husdarabkákról és zsiradékról, hogy azok kutyából való. Albert Kunder Lukácsot akkor elítélték emiatt. Pénzbírságot kapott. A csekély büntetés persze nem használta. Ma újabb gazságon kapták rajta. Aki ma a városbába udvarára belépett, az orrfacsaró büztől szinte visszahőkölt. Az udvaron egy nagy csomóban mintegy 30 kiló nyers hus és nagy csomó feldolgozott hentesáru, kolbász, hurka, szalámi hevert. Olyan irtózatossága volt az egésznek, olyan rothadt büze, hogy nem lehetett a közelében megmaradni.

Ez a hus, amit tisztességes ember a kutyájának sem mer odaadni, Albert Kunder Lukács műhelyéből került oda. Ő drága pénzért, uzsoragarasokon a szegény nép nyakába akarta sózni. Most az állatorvosok fogják megmondani, hogy Kunder Lukács miféle állatok húsát hozta forgalomba. Annyit már is megállapítottak, hogy a hus oly nagy mérvben romlott, annyira rothadt, hogy kész halál annak, aki belőle eszik. Ezt akarta Albert Kunder Lukács a szabadkai néppel megemésztetni.

Szövetkezés államjegyek hamisítására.

Meggyanusított aradi kereskedő-vállalkozó. — Házkutatás.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, augusztus 31.

Az aradi rendőrség bűnügyi osztályának vezetőjénél, Greén Nándor főkapitánynál ma reggel megjelent Stefkovics Ferenc budapesti kerületi rendőrkapitány és azt kérte, hogy egy aradi kereskedő-vállalkozónál tartandó házkutatást és személyes megmotozást rendelje el és ehhez adjon rendőri segítséget. Greén meglepetéssel hallotta budapesti kollégája kérelmét. Meglepte őt a személy, aki ellen a kutatást a fővárosi rendőrség küldötte kérte és meglepte őt az a bűncselekmény, melylyel a közbiztonsági hatóság gyanúsítja. Egy általánosan ismert és az egész vármegyére kiterjedő aradi vállalat tulajdonosáról van szó, aki egy fővárosi rajzolóval állítólag arra a célra szövetkezett, hogy az államot érzékenyen megkárosítsa.

A kormány által kibocsátott, négy és fél százalékot kamatozó állampénztári jegyek hamisítását és forgalomba hozatalát tervezte az a kereskedő-vállalkozó, aki ellen most a bűnügyi nyomozás folyik olyan bizonyítékok alapján, melyek a fővárosi rendőrség kezében vannak részint, másrészt pedig a szövetkezésre felkért társ juttatott a rendőrséghez. Az államjegyekről rajzot készítő rajzoló, aki most a rendőrség foglya, töredelmesen vall és beismeri, hogy többször járt Aradon és tárgyalt az eszme szülőjével, az aradi vállalkozóval, sőt már előleget is kapott a tettéért, amelynek sikerülte esetén huszezer korona haszon ütötte volna a tenyerét. A fővárosi rendőrség leleplezte a bűnre való szövetkezést és a megindult nyomozás adatait egybegyűjtve, átteszi az ügyet a büntető bírósághoz.

A különös ügyről az aradi rendőrség a következőket adta ki a nyilvánosság számára:

(A gyanús rajzoló.)

A fővárosi rendőrség titkos feljelentés alapján már hosszabb idő óta figyelte a fővárosban lakó Berényi Ferenc rajzolót, aki egy litografiai műintézet alkalmazottja. Megtudta a rendőrség, hogy Berényi naponta, mikor hazatért a munkából, bezárkózott szobájába és órák hosszáig foglalkozott részvények, okmányok másolásával. Az is ismeretes volt előtte, hogy néhány héttel ezelőtt egy este két ember egy nehéz márványkövet vitt Berényi lakására, melyet az csak akkor csomagolt ki, mikor már minden elcsendesedett a házban. Nem lépett közbe, mert várta a fejleményeket. Nem kellett sokáig várni. Nehány nappal később azt hozták hírül Krecsányi Kálmán detektív főnöknek, hogy Berényi befejezte a munkáját, a márványlap már biztos adatot szolgáltat arra, hogy a rajzoló magára zárt szobában valami bűn elkövetésére készült. Stefkovics Ferenc kerületi rendőrkapitányt bizta meg a budapesti főkapitány a nem közönséges fogással kecsgető ügy tovább vezetésével. Stefkovics több detektív kíséretében meg is jelent Berényi lakásán, házkutatást tartott és meglepő eredményt

ért el. Megtalálta a már említett márványlapot, amelyre egy négy és fél százalékot kamatozó, ezer korona névértékkel bíró állampénztári jegynek a negatívuma volt bevésvé.

A kapitány ezek után letartóztatta Berényit, akit azzal gyanúsított meg, hogy az 1908. évi XXXVI. törvények 40-ik szakaszába ütköző bűncselekvényre, pénz, illetve állampapir hamisításra készül. Kihallgatása alkalmával ezt Berényi nem is tagadta, de azt mondotta, hogy a hamisítást nem a maga részére akarta elkövetni.

— Én csak eszköz vagyok, akit a rajzolás munkáért megfizetnek. Legfeljebb a bűnös terv sikerülte esetén kaptam volna egy csekély részt a haszonból — szólott. Ezer koronát kaptam egy aradi kereskedő-vállalkozótól, a kinek megbízásából az állampénztári jegy mását megrajzoltam. Ötszáz példányban kellett volna a jegyet Sveicban sokszorosítanom, melyet a megbízóm hozott volna forgalomba, illetve értékesített volna.

Szavainak igazolásául nagy csomó levelet szolgáltatott át a rendőrségnek. Mindegyik levélben olvasható a jól ismert aradi vállalkozó neve. A levelek tartalma legnagyobb részint sürgetés, felhívás a rajz gyors elkészítésére. Időrendben bizonyítják az eszme megszületésétől egész a leleplezésig minden stádiumát az ügynek, amely sikerülés esetén ötszázezer korona vagyonhoz segítette volna azt az embert, aki ellen már egyszer a hatóság eljárta állampapir hamisítás kísérlete miatt.

Ami lényeg a levelek között mutatkozik, azt pótolta a vállalkozónak Berényivel való szóbeli tárgyalása. A zsiros üzlet reményében nem volt rest a már nem is fiatal vállalkozó az utat Aradtól Budapestig megtenni, hogy szóbelileg értekezzen a segítő társával. Ha nem volt ideje az utra, akkor lehvta Aradra Berényit, aki a saját vallomása szerint igen sűrűn járt itt, mert az ügy részletei igen sok tárgyalást vetettek igénybe.

(Az aradi nyomozás.)

A fővárosi rendőrség ezek után szükségét látta annak, hogy megszerezze az eredetijét a kőbe vésett negatívumnak. Erre a célra leutazott Aradra Stefkovics kapitány egy detektív kíséretében és ma reggel megjelent Greén főkapitánynál, akinél házkutatás és személyes megmotozás elrendelését és az esetleg találandó bűnjeltek lefoglalását kérte. A főkapitány Mikes Gábor dr.-t, valamint Valenta és Rasztig detektiveket osztotta be Stefkovics kapitány mellé és délelőtt tíz órakor jelentek meg a kereskedő-vállalkozó üzletében.

Stefkovics kapitány előbb Berényit, — akit szembesítés céljából hozott magával — küldte be az üzletbe azzal a meghagyással, hogy mutassa fel a vállalkozónak a kőről készített kelevonatot. A rendőrség az üzletajtóból leste Berényi megjelenésének hatását.

A vállalkozó, mint régi ismerősét fogadta a rajzolót és mikor ez a kelevonatot felmutatta, beléptek a polgári ruhába öltözött rendőrségi személyek. Egy arcvonásának elváltozása nélkül, a legnagyobb lelki nyugalommal fogadta a belépőket a vállalkozó és így szólott hozzájuk:

— Milyen üzleti ügyben szolgálhatok az uraknak?

Ekkor Mikes dr. mutatkozott be és elmondotta jövelele célját. A vállalkozó adta a meglepődött és csodálkozva jelentette ki: most tudta csak meg, hogy Mikes dr. a rendőrség kötelékébe tartozik.

A rendőrség e kis tréfa után hozzálátott a kutatás és motozás megkezdéséhez, de az üz-

letben egyáltalában nem talált bünjeleket. Az állampénztári jegy előkerítése céljából ezután a vállalkozó lakására mentek, ahol körülbelül egy óráig tartó kutatás szintén negatív eredménnyel végződött.

(Az aradi vállalkozó kihallgatása)

Délután Stefkovics kapitány kihallgatta a vállalkozót, akit a rendőrség Berényi vallomása alapján pénzhamisítás bűntettének elkövetésére való szövetkezéssel gyanúsít meg. A vállalkozó eleinte hallani sem akart az eléje tartott vádakról és azt mondta, hogy fia foglalkozott ilyesmivel. Majd mikor felmutatták neki a leveleket, akkor annyit ismert be, hogy ő elhunyt fiától mintegy örökségképen vette át az eszmét, amelyet nem is akart megvalósítani, amit azzal bizonyít, hogy felutazott Budapestre, elvette Berényitől a pénztári jegyet, amelyet a fővárosban egy hordár útján előtte ismeretlen egyénél értékesített.

A felmutatott leveleket — ugymond — nem tudja elolvasni, mert szemei oly gyengék, hogy olvasni sem tud már. A rendőrség elhozatta a vállalkozó szemüvegét az üzletéből. Ekkor elolvasta a leveleket, de nem akarta azokat a maga írásának elismerni.

— A fiam írása hajszálig hasonlít az én írásomhoz és ez is bizonyítéka annak, hogy egyedül ő akart hamis államjegyek útján ötszáz ezer koronához jutni.

A fővárosi rendőrség küldöttei jegyzőkönyv felvétele után elutaztak a négy óraker induló gyorsvonattal Aradról és a nyomozást a fővárosban folytatják. Irásszakértők fogják megállapítani, vajjon a súlyos, terhelő adatokat tartalmazó levelek kinek kezeiréséből származnak.

IRODALOM ÉS MŰVESZET.

* Zilahy és az operák. Máramarosszigeten Zilahy Gyula társulata operaelőadást rendezett. „Rigolettó”-t adták. A M. U. F. az előadásról ezt írja: „Operaelőadás volt a színházban — s a pénztárba alig folyt be 200 korona. A bérlők közül is csak ketten váltották ki a jegyüket. Tehát meggyőződött ez az est arról, hogy a mi közönségünk nem vágyik a magasabb művészi élvezet után. Pedig Zilahyné S. Vilma és Torma Zsiga gyönyörű éneke, Horváth Kálmán szép alakítása (hanggal nem bírta meg szerepét) s Ferenczi Frigyes avatott rendezése megérdemelte volna a telt házat. Mártonfalvy György karmester dicséretes s egész munkát végzett a magánszereplők és a kar betanításával s nagy készütséggel játszotta végig az operát a zenekar is. Szóval nem zavarta meg semmi az összhangot, a jó előadást. De a színházi jegyek a pénztárban maradtak s ez elég ok a művezetésnek arra, hogy a jövőben ne fárassza a társulatot heteken át a művészet szent nevében.

* A színházi bérlet. Az előleges színházi jelentés tévesen adta ma a bérletjegyzés kezdetét szeptember 4-re. A pénztár már a mai naptól kezdve rendelkezésére áll a bérlőközönségnek.

* Az Uránia színház új műsora. Ha meg nem szoktuk volna, hogy az Uránia színház műsorai a legválogatottabb érdekességekkel szórakoztassanak, úgy a mostani műsort valószínűleg entuziasmussal kellene fogadnunk. Különből külön mozgófényképek vonulnak el szemünk előtt, melyek közül nehéz a legkülönbet megjelölni. Valóságos izgalomba hozza a nézőt Latham repülőgépeinek bravuros repülése. Magáért ezért a látványért is érdemes nagy kíváncsisággal nézni az előadás elé. A másik szenzációs kép Corvin főhadnagy világ-

hirű motoros csolnakjának bemutatása. A Richeot motoros csolnak egy angolna gyorsaságával siklik végig a hullámokon, alig szántva a habokat. A híres motorcsolnak a legtekélyesebb jármű a maga nemében és elsőrangú látványosság mindazoknak, akik érdeklődnek a modern találmányok iránt. A kitűnő műsor még szerdán és csütörtökön kerül előadásra. 791

Aradon garázdálkodó asszony-ügynökök.

Tárgyalás a budapesti járásbírósnál.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 31.

Az Aradi Közlöny megírta az idén februárban, hogy két elegánsan öltözködő könyvügynök bejárta a várost és mindenütt báró Balassánának, meg X. grófnőnek mutatkoztak be. Leginkább az előkelő családokat keresték föl és jobbára akkor, ha tudták, hogy a hölgyek egyedül vannak otthon.

— A Magyar Költők Arcképcsarnoka című munkát terjesztjük, — mondták. — Nem üzleti érdekből, mert a mű kiadója, a Pannónia-cég az egész jövedelmet a hírlapírók nyugdíjának alapjára fordítja. A mű szép diszkótésben csak három-négy koronába kerül.

A hiszékenyebb emberek aláírták a megrendelő ívet, nem tudva azt, hogy a könyvügynök asszonyok előadásából egy szó se igaz. Amikor a rendelők megkapták a könyveket, látták, hogy nem 3-4 koronás munkáról van szó, hanem 155 koronás könyvsorozatot erőszakoltak rájuk a házaló „bárónők.” Sokan nem is váltották ki a küldeményeket és ezért a Pannónia könyvkiadó cég legalább negyven aradi embert pörölt be 155 korona miatt a budapesti járásbírósnál.

Csillag Lajosné földbirtokosné és Jónás Sándorné volt gyárigazgató felesége Vajda Iván drt bizták meg képviselőjükkel. A többi pörökben való ítélkezést a két aradi urinó pörének kimenetelétől tette függővé a budapesti járásbírósnál. A két pörben ma délelőtt tartották meg a főtárgyalást s — mint budapesti tudósítónk jelenti — az aradi hölgyek pörnyertesek lettek.

A tárgyaláson Vajda dr. becsatolta az Aradi Közlöny ama számát, amelyben közöltük: milyen erőszakos eszközökkel dolgozott a két asszony-ügynök. Azonkívül följárolta Csillagné és Jónásné eskü alatt való kihallgatását arra, hogy az ügynökök megtévesztették őket, mert csak 3-4 koronás könyv megvételéről beszéltek. Az esküből és a becsatolt hírből megállapította a bíróság, hogy a „bárónők” csakugyan megtévesztették az aradi megrendelőket. Ez alapon a Pannónia-céget pörvesztésnek nyilvánította a ma meghozott ítéletben.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Tisztújítás a csermői önkéntes tűzoltóegyesületben. Csermőről jelenti tudósítónk, hogy e hónap 29-én tartotta meg tisztújító közgyűlését a csermői önkéntes tűzoltó egy-l. Vertán Ernőt, aki 20 évig volt főparancsnok, örökös tiszteletbeli főparancsnoknak választották és érdemeit jegyzőkönyvileg megörökítették. Keresztes Lajos községi jegyzőt főparancsnoknak, Kovács Gyulát alparancsnoknak, Szita László földbirtokost pénztárnoknak, Zalav Erő állami tanítót titkárnak, Lengyel Dezső dr.-t egyesületi orvosnak választották meg.

A professzor műszerei.

Tragédia a pikkolózó vámellenőr miatt.

Idegenforgalmi eset.

Budapest, augusztus 31.

(Fővárosi levél.) Budapestben, a nyugoti pályaudvar podgyászkiáltási csarnokában nagy botrány volt pénteken délután. Egy ötven év körüli, elegánsan öltözött, francia ur vitatkozott kétségbeesetten az összesereglett vasuti alkalmazottakkal. Majd jött az állomás helyettes főnöke, jöttek a forgalmi tisztok s mindnyájuknak szégyenkezve kellett tűniök, mint szidja a tüzes francia, tört német nyelven, szeretett hazánkat. Tűniök kellett, mert az idegennek rettenetesen igaza volt.

A kínos incidens előzményei a következők: Monier Armand dr.-t, a párisi világhírű sebeszt, néhány nappal ezelőtt táviratilag Bukarestbe hívták. Rendkívül súlyos operációt kellett volna végrehajtania, Markovici Dezső dr., bukaresti előkelő ügyvéd nővérén. Monier dr., aki különben is ismerte a távirat küldőjét, gyorsan csomagolt és a legközelebbi vonattal elutazott a román főváros felé.

A bécsi gyorsvonat, amelylyel a professzor érkezett, pénteken délután hét óraker robogott be a nyugoti pályaudvarra. Monier doktor izgatottan sietett a máhakiáltási terem felé, hogy a bőröndöket kocsiára téve, még elérje a keleti pályaudvarról induló bukaresti gyorsvonatot. Átadta a hordárnak a feladó vevényt és várt. Körülbelül egy negyed óra telt el így ideges várakozásban, végre előkerült a hordár, de a bőröndök helyett csak a feladó vevényt hozta:

— A koffereket csak reggel lehet kiváltani — mondta.

A professzor ijedten nézett rá.

— Hogy érti ezt? — kérdezte osodálkozva.

— Ugy, kérem, hogy a feladott bőröndöket nem vámolták el a határon és mind a kettőt itt kell elvámolni.

— Hát vámolják el itt — kiáltozta türelmetlenül az orvos.

— Csakhogy a vámellenőr már elment és reggelig nem hiszem, hogy előkerülön.

Monier dr. toporzékolt.

— Adják ki a bőröndömet, mert én különben erőszakos vagyok. Kerítsék elő a vámellenőrt a föld alól is.

A teremben levő pénzügyőrök gunyos mosolyra fakadtak e kijelentésre.

— Ki tudja, melyik kávéházban pikkolózik? — mondogatták jókedvűen egymásnak.

Az óriási lármára végre jött az állomás helyettes főnöke.

— Uram — fordult hozzá a professzor, szinte könyörögve — Monier, párisi egyetemi tanár vagyok, operálni megyek Bukarestbe és nem tudom megkapni a bőröndömet, amelyben a műszereim vannak. Kérem önt, segítsen rajtam.

Az állomásfőnök felháborodva hallgatta a halatlan esetet.

— Igaz, hogy ez nem az én hatáskörömbe tartozik — szölt megnyugtatólag — de mindent megteszek, amit csak tehetek, hogy professzor ur hozzájusson a máháihoz.

Mozgósított egy sereg hordárt, elküldte őket a közeli kávéházakba, de a vámellenőr ur nem került elő. Monier doktor kétségbeesetten káromkodott a pályaudvar folyosóján, majd teljesen összetörve az izgalmaktól, podgyász nélkül indult a legközelebbi szálloda felé. Mert az csak természetes, hogy műszerek nélkül nem utazhat el.

Másnap délelőtt két óraker folytathatta útját a román főváros felé. Vasárnap délelőtt ért Bukarestbe, de a műszerekre már nem volt szükség,

mert a szerencsétlen beteg a vonat megérkezése előtt egy órával — meghalt.

— Hívtam a helybeli tanárokat — mondta sirva az ügyvéd, de szegény nővérem önre várt és nem engedett közel magához senkit.

Hogy milyen színekkel festette le Monier a bukaresti ügyvéd előtt a magyar viszonyokat, az ezek után elképzelhető. És a mi a legszomorubb a dologban, akármit mondott, keveset mondott.

Lopás a Nemzeti Muzéumban.

Egy muzeumőr visszaélései.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 31.

A budapesti Nemzeti Muzéumban lopásnak jöttek nyomára. A lopást egy muzeumőr követte el, aki a muzeumból ellopott ereklyéket eladta olcsón s azután drágán visszavásárolta.

Budapesti tudósítónk ezeket jelenti a lopásról:

(A rendőrség felfedezése.)

Néhány héttel ezelőtt a nyolcadik kerületi kapitányságon Grigon János ipariskolai hallgató feljelentést tett csalás címén Müller Adolf üllői-uti antikvárius ellen. Feljelentésében elmondotta, hogy Müllernek okmányokat adott át eladásra, megegyeztek abban, hogy mennyi részt kap Müller a vételárból, megegyeztek abban is, mennyit kérnek az okmányokért. Az okmányok azonban jóval magasabb értéket képviselnek, Müllernek sokkal többet ajánlottak és ő most még sem akar többet adni.

A vizsgálatot vezető Huszár János rendőrfogalmazó kihallgatta Müllert, azután pedig, a mikor meggyőződött arról, hogy az okmányok igen nagy értékűek, tudakozódott, hogyan kerültek azok Grigon birtokába. Grigon elmondotta, hogy az ő anyja mosónő, Kovács László muzeumi segédőrházához jár mosni, így ismerkedett ő meg Kovács tanárral, aki őt hívatta és azt mondotta:

— Nekem, mint a Muzéum alkalmazottjának nem szabad okmányokat a saját céljaimra venni és azután a Muzéumnak eladni, ezért volna egy közbenjáróra szükségem. Persze, senkinek sem szabad arról tudni, hogy az okmányokat én adtam át.

Megegyeztek és Grigon ettől fogva közvetítette az eladást. Már két ízben adott el a muzeumnak. Egyszer 6, márciusban, másodszer egy Pejon nevű iskolatársa július havában, most pedig Müllerrel akarta az üzletet lebonyolíttatni.

A kerületi kapitányság jelentést tett a főkapitányságnak. Itt először is megállapították, hogy Kovács László muzeumi segédőrházán van és feleségével külföldön tartózkodik.

(A bünygyi vizsgálat.)

A Nemzeti Muzéum értesülve az ügyről, nyomozást indított és megállapította, hogy tényleg háromszor vásároltak vissza lopott holmikát. De csak részben tudták megállapítani a lopást. A Grigon-féle vételből csak egy darabról tudták megállapítani, hogy a Muzéumból származik, a Pejon-féle vételből, mely 107 darabból állt, 15 darabról.

Erre megtették a följelentést. A nyomozást Czövek Károly rendőrfogalmazó vezette, aki Kovács Lászlót nem tartóztatta le, hanem azt várta, hogy szabadsága lejárvon és visszajőjön Budapestre.

De közben ma kipattant a titok és most sietve intézkedtek, hogy a Svájcban tartózkodó

Kovács rendőrkézre kerüljön, mert ha megtudja, hogy kiderültek a lopások, megszökik.

(Hogyan történtek a lopások.)

Fejérpataky László, a Nemzeti Muzéum könyvtárigazgatója több lopást, vagy hiányt nem derített ki, pedig a nyomozás már megállapította, hogy okmányok és könyvek külföldre is kerültek, hogy Kovács legutóbb Bécsben is adott el okmányokat. A muzeum megállapítása szerint a kár 500 korona, tényleg pedig óriási és ismeretlen nagyságu.

A lopások úgy történtek, hogy 1894. előtt, amit vettek és ajándékba kaptak, azt nem darabonként vették be a *növedéki naplóba*, hanem borítékba helyezték, ráírták, hány darab és így könyvelték el, ha ugyan elkönyvelték. De 1894. óta, mondják ők, a legnagyobb rend van.

Az ellopott okmányok csak a 48-49. időből származhatnak, mert mást Kovácsra nem bíztak.

A legutóbb ellopott okmányok Splényi Béla báró 1878-as ajándékozásából származnak. Ezek között van egy nagyon nagy értékű is, de hogy azonkívül mi van, mi volt, azt csak a Muzéumon kívül tudják, a menyeknek országában, ahol mindent számon tartanak, még a muzeumi okmányokat is.

(A miniszter kívánta.)

A budapesti rendőrség titkolózik. Öt-soros hirben elmondja, igaz, hogy a Nemzeti Muzéumban lopások történtek. De erről hallgatni kell — a nyomozás érdekében.

Hallgatni kell másért is. Mert Apponyi Albert gróf a leghatározottabban megkívánta. Fel-tétlenül szükségesnek tartotta, hogy ezt a szennyest az orvoskongresszus idején ne mossák a nyilvánosság előtt.

Késő éjjel jelentik Budapestről: A rendőrség megtudta, hogy Kovácsnak a felesége megérkezett Budapestre. A detektívek fölkeresték a lakásán és az asszony előadta, hogy Svájból Bécsen keresztül visszautaztak Budapest felé. Ersekujvár állomáson Kovács az ujságokból értesült róla, hogy a rendőrség keresi őt. Ekkor öngyilkossági kísérletet akart elkövetni, de a felesége kirántotta kezéből a revolvért. Kovács nem folytatta utját, felesége egyedül jött Budapestre.

Kovácsné nem tudja, hogy az ura hol van. Az ő állítása szerint Pestre nem jöhetett, mert csak 20 korona volt nála. Állítólag Bécs felé utazott vissza.

A rendőrség intézkedett, hogy Kovácsot elfogják.

VÁROS ÉS MEGYE

A szeptemberi városi közgyűlés sorrendje. A tanács betérjeszti a polgármester augusztus havi jelentését. — A tanács jelentése dr. Priegl Istvánné, Farkas József, Lukácsy Lajos és Jovánov Milántól kisdudovodai célokra megveendő telkek tárgyában. — A nagyméltóságú belügyminiszter ur leirata a községi ovodáknak állami kezelésbe való átengedése tárgyában. — A tanács jelentése Glück Józseffel a Weitzer-utcai leányiskolánál végzendő szobafestői munkák iránt kötött szerződés jóváhagyása tárgyában. — A tanács betérjeszti a néhai Spitzer Ignác hagyatéka ügyében kötött osztályegyezség tárgyában hozott közgyűlési határozatot jóváhagyó belügyminiszteri leiratot. — A városi tanács betérjeszti az építkezési szabályrendeletet. — A városi tanács betérjeszti Deutsch Bernát örökösének felebbezését a 22769-909. számú kamat kiutalást megtagadó tanácsi határozat ellen.

Ferenc József és Zeppelin.

Királyunk Friedrichshafenben.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 31.

Jelentettük, hogy Zeppelin be akarta mutatni királyunknak Friedrichshafenben kormányozható léghajóját. Ez azonban a léghajót ért baleset következtében elmaradt. Ferenc József ma Friedrichshafenbe érkezett és ott bemutatatta magának Zeppelint. Ezután a király Bécsbe utazott.

Mai távirataink ezek:

Bregenzből táviratozzák: Reggel fél 8 órakor ő Felsőge a kikötőbe kocsizott, a hol a parton összegyűlt tömeg lelkes ováció közben felszállt a készen álló, pompásan díszített „Kaiserin Elisabeth” szalongozóra, hogy körutazását megkezdje. Ő felségét csak a legszűkebb környezet kíséri. Az udvari külön hajót tartalék gőzös kísérte. — Lindau am Bodenseeből jelentik: Bregenzben ő Felsőge elutazásakor a helytartó és a tartományi elnök jelentek meg bucsuvételre. Ő felsége a bajor egyenruhát viselte. Kiséretében volt Meran gróf kerületi elnök és Velics dr. müncheni osztrák-magyar követ. Amidőn ő Felsőge a hajóra lépett, a diszasszlokat levették és az uralkodóház zászlaját tüzték ki. Az egyes megállóhelyeken a nagy diszasszlot és az osztrák-magyar kereskedelmi zászlót tüzik ki, az uralkodóház zászlóját pedig bevonják. A tó hullámzik. Az időjárás hűvös és kissé borús. Meglehető erős szél fu. Lindauban a lakosság igen lelkesült fogadtatásban részesítette ő Felsőgét. Lindau távirat jelenti még: Ő felsége hajója reggel 1/9-kor érkezett meg. A királyt Lajos bajor herceg üdvözlötte. A kikötőből a király és Lajos herceg a tó melletti kastélyba hajtottak, ahol a királyt Teréz bajor hercegnő üdvözlötte.

Friedrichshafenből táviratozzák: Ferenc József király Lindauból ideérkezett. A felséget a württembergi király fogadta, aki bemutatta királyunknak Zeppelin grófot. A gróf sajnálkozását fejezte ki, hogy a baleset miatt nem mutathatja be a léghajót, amely még mindig vesztegel. Ferenc József délután 5 órakor visszautazott Bregenzbe és onnan este 6 órakor Bécsbe utazott.

Innsbruckból táviratozzák: Ferenc József még tegnap táviratot intézett Zeppelin grófhhoz, akinek sajnálkozását fejezte ki a léghajót ért baleset fölött. — Berlinből táviratozzák: A léghajó berlini leszállása után, mint most utólag jelentik, Vilmos császár arcan megcsókolta Zeppelint, azután a császárnéval együtt a léghajó gondolájába ment, ahol maga magyarázott meg mindent a császárnénak. A kastélyba való érkezés után a császár házi orvosának gondozására bizta Zeppelint, aki erre így szólt:

— Felsőged láthatja, milyen egészséges vagyok. Nincs szükségem orvosra!

Vilmos császár felszólítására Hergesel titkos tanácsos dróttalan táviró utján részleteket közölt a léghajó balesetéről. E szerint a balesetnek az volt az oka, hogy Zeppelin kénytelen volt a kipróbálatlan géppel felszállni, egyrészt mert teljesíteni kellett a császár óhaját, másrészt, mert Ferenc József előtt is be akarja rövidesen mutatni a gépet.

Friedrichshafenből táviratozzák: A megsérült Z. III. léghajót még az éj folyamán helyreállítják úgy, hogy a léghajó előreláthatólag már holnap reggel folytathatja utját.

Hires asszonyok.

Anglia szépei.

*

Bár nagyon sokat és nagyon érdekes dolgokat hallottunk a francia rokokó-korszak szerelmes asszonyairól, mégis az a könyv, amelyet Bleackley Horace angol író „Ladies Fair and Frail” (Szép és gyenge asszonyok), címen kiadott, az ujság varázsával hat az európai erkölcsök történetének legalaposabb ismerőjére is. Minden tekintetben érdekes és lebilincselő erkölcs-krónikája ez a könyv a tizenharmadik századnak. Ez a könyv bebizonyítja, hogy még Shakespeare hazájában is a könnyű szerelem művészete uralkodott és hogy még annak a kornak angol női között is voltak asszonyok, akik szépségüket és életüket csak a szerelemnek áldozták föl. Mert szépségük és kecsességük nem hervadt el a testükkel, hanem halhatatlanok lettek Sir Joshua Reynold, Gainsborough és Henry Morland nemes művészete által. Annak a kornak botrány-krónikája, The Gentlemen Magazine történeti hűséggel örökítette meg a szerelem istennőinek kisebb és nagyobb kalandjait.

Talán valamennyi „gyenge szépség” között miss Kitty Fischer volt a legbájosabb és a leglebilincselőbb s az angol művészet összes kedvelői őt tartják a nagy Joshua Reynold mester legkedveltebb modelljének. A tizenharmadik század közepén Londonban mindenki ismerte a szép Kittyt. Mikor a hírneves Pittet egy alkalommal bemutatták neki a Hyde Parkban, az akkor már nagynevű férfiú sajnálkozását fejezte ki, hogy már évekkal azelőtt nem ismerte meg.

— Mert akkor, — mondta mosolyogva a nagy államférfiu, — reményem lehetett volna arra, hogy a szerelméért való nagy versengésben talán én is eredményesen vehettem volna részt, most azonban gyengén és öregem nem találok más utat, minthogy szépségének hatalma elől elmeneküljek. Fiatalságának lázasan csapongó napjai után miss Kitty Fischer a boldog házasság csendes révébe hajózott. John Norris, sir John Norris angol elmentengernagy unokája volt az első férfiú Angliában, akibe a szép Kitty tényleg szerelmes lett. John Norris 1766-ban vezette oltárhoz és Kitty akkor érezte magát először igazán boldognak. Mint a Kent grófságban levő Hemsted Park urnője és egy derék, becsületes férfiúnak felesége, valóságos jóltevője lett a birtoknak és az ott lakó szegényeknek. Boldogsága azonban csak rövid ideig tartott; hat hónapig tartó boldog házasság után a rohamos tüdővész áldozata lett és férje karjai között lehelte ki lelkét. Sir John Norris fájdalma leírhatatlan volt. Eleinte arra gondolt, hogy a karesu alakot, mely mozdulatlanul feküdt az elhomályosodott szobában, bebalzsamoztatja, hogy mindig a szeme előtt lehessen. Kiadta a parancsot, hogy a halott asszonyt öltöztessék fel a legszebb ruhájába, fedjék be selyemmel, drága csipkéekkel és úgy helyezték el a családi sírboltban. A szép Fischer Kitty mindössze 29 évet élt.

Fischer Kitty halála után egy másik Kitty tartotta lázban Angolország s különösen London könnyen hevülő ifjait. Ez a másik „gyenge szépség” Mukkay Kitty volt, akit tizenkét éves korában egy patkókovács elcsábított s aki ifjúságának első részét a legvadabb örvényben töltötte el. Később a Drury Lane-színház egyik színészenek lett a felesége. Hírnév tekintetében azonban a többi szépség, mint miss Nelly O'Brien, Kitty Kennedy, Grace Elliot és Gertrude Mahon sem maradt semmivel sem a két első mögött. De egyikük sem szerzett akkora hírnevet, mint Nansy Parsons, akinek az akkori miniszterelnökkel, Gralton herceggel folytatott viszonya egész Angolországot izgatottságban tartotta. Olyan asszonynak

kellett lennie, aki a francia esprit az angol gráciával művészi tudta egyesíteni. Oly híven ragaszkodott előkelő jóakarójához, hogy a világ valóságával Gralton hercegnőnek tekintette.

Mikor azután a felvilágosodás kora Angolországot a puritánok és jámborok hazájává tette, csakhamar letűnt a gyenge szépségek napja is. Emléküket csak Reynold mester pompás alkotása tartotta meg s tényleg a szép asszonyoknak csak az emléke él még az angol nép szívében. Feltűntek az élet egén, mint a csillogó, csodálatos meteorok és nem hagytak más nyomot, mint nevüknek félig elfelejtett csengését és nem maradt más utánuk, mint egy isteni ihlettel megáldott mester csodaszép kis képe.

Junga százados a börtönben

A mostohatestvér nyilatkozata.

Távirati tudósítás.

Arad, augusztus 31.

Junga Sebő, a kassai pokolgépmerénylet tette, a székesfehérvári katonai börtön cellájában várja büntetését. Székesfehérvári távirat szerint az éjszakát nagyon nyugtalanul töltötte és folyton rosszulról panaszkodott. Viselkedése oly gyanús, hogy állandóan orvosi felügyelet alatt áll. Az ételekhez alig nyúl és a mai nap folyamán háromszor is rosszul lett.

Mai távirataink a következők:

Jungáné a cellában.

Ma délelőtt fél tíz órakor megérkezett Nagykanizsáról Székesfehérvárra Junga százados felesége és édesanyja. Azonnal a fogházba hajtottak. A hölgyeket bebocsátották a cellába, de csak tanuk jelenlétében engedték meg, hogy beszélhessenek a fogollyal.

Jungáné sirva borult ura nyakába. Jó ideig szólni sem tudott a zokogástól, később magához tért és majdnem egy óra hosszat beszélgettek. Junga gyermekeiről kérdezősködött és nyugodtságra intette feleségét. Jungáné és a százados édesanyja a délutáni gyorsvonattal elutaztak Székesfehérvárról.

Halassy Károly a felesége ellen.

Lapunk mai számában közöltük Halassy Károlynénak, Junga mostohatestvére feleségének, szokatlan és érdekes nyilatkozatát. Ma egy hírlapíró beszélgetett Halassyval is, aki a következő, szintén szerföltt érdekes dolgokat mondta:

— Felháborított és konsternált feleségem nyilatkozata. Ez a nő, leánynevén Grünberger Etel előbb Blau Bartos Mór cipész felesége, utóbb Neubauer Majer marhakereskedő felesége volt. Velem 1906. óta él közös háztartásban; ez év január 19-én kényszerűségből feleségül vettem, de már válok tőle. Amit rólam mondtok, csupa rágalom és a feltűnési viselkedésén kívül azért tette, hogy válókeresetem elé akadályt gördítsen. Nem igaz, hogy vele együtt Kassán voltam Jungánéknál, tehát nem is láthattuk, hogy Jungáné reggel selyemben jött haza. A csokor historia is mese. Az igaz, hogy Jungáné Kassáról csokrot hozott, de azt a garnizon tisztikara nevében adta neki az ezredes a bucsztatás alkalmával. Nem igaz, hogy gyakran jártam Nagykanizsán. Époly hazugság, hogy nekem tudnom kellett a csomag tartalmáról. Nekem Sebő átadta a csomagot és minden hangsúly nélkül, mintha semmi jelentőséget sem tulajdonítana a dolognak, így szólt hozzám:

— Légy szives, adasd fel a postára.

Majd egyszer megmondom, mi volt benne. Most még Tima sem tudja.

— En — folytatta Halassy — ügyet sem vettem a dologra. Gondoltam, valami díszkrét küldemény s azt mondtam Sebőnek, hogy a gazdasszonyommal majd feladatom. Véletlenül azonban fiam vitte el a csomagot. Az ügy azután kiszivárgott. Megtudták a rendőrségen, hogy a fiam adta fel. Egy detektív megszólította fiamat, felvitte a főkapitányságra, hova engem is felhívtak. Itt azután el kellett mondanom, hogy mit tudok a csomagról. Ez a dolog akkor borzasztóan lesújtott. Fogalmam sincs róla, Sebő miért tette.

Mátyássy állapota

Kassáról jelentik: Mátyássy százados még a katonai órházban fekszik, ugyanabban a szobában, ahol először elhelyezték. Most már látogatásokat is megengednek orvosai. Tegnap többet föl is keresték. Mátyássy bal karja, bal melle, jobb keze feje még erős kötelékekben van. Fejéről már le van véve a kötelék, de itt erős égés nyomai láthatók. Egész arca tele van folttokkal. Mátyássy tréfálva mondta egyik látogatójának:

— Láss, a cárok, meg a spanyol királyok sorsára jutottam, bombával akartak megölni.

Egy másik látogatója azt kérdezte tőle:

— Mi a véleménye Jungáról? Mi lehet Junga cselekedetének indító oka?

Mátyássy erre azt felelte:

— Jungának nem volt semmi oka, hogy velem szemben ilyen merényletre vetemedjék. Nem tudok mást gondolni, minthogy Junga örült.

SPORT.

+ Maione vivóiskolája. Maione Vince, a jeles aradi olasz vivómester, szeptember 15-én kezdi meg ez évi vivótanfolyamait, a Fehér Kereszt-szálló kistermében. Az idej kurzusok érdekessége, hogy a mester fiúk és leányok számára külön vivótanfolyamokat szervez. A tanfolyamokon való részvételre jelentkezhetni ifj. Klein Mór üzletében.

+ Az Aradi Atl. Klub jubilaris bajnoki diadala és távgyalogló versenye. Az ország sportköreinek élénk érdeklődése mellett bocsájtotta szét az Aradi Atl. Klub szeptember 19-iki jubilaris diadalának meghívóit, mely szerint a délután 3 órakor kezdődő verseny keretében eldöntésre kerülnek a következő versenyszámok: 1. 30 kilométeres távgyaloglás Magyarország bajnokságáért érmmel, címmel és bajnoki szalaggal honorálva. 2. 100 yardos síkfutás. 3. 4 100 yardos staféta futás. 4. 1/4 angol mértföldes síkfutás. 5. Egy angol mértföldes síkfutás. 6. Magasugrás. 7. Rudmagasugrás. 8. Távolugrás. 9. Gerelyvetés. 10. Diszkoszvetés. 11. Súlydobás. 12. 120 yardos gátfutás. Az összes versenyszámok győztesei értékes tiszteletdíjakkal és művészi kivitelű érmeikkel jutalmaztatnak.

+ Atlétikai viadal. A „Szegedi Atlétikai Klub” szeptember hó 8-án délután 3 órakor az ujszegedi sporttelepen országos atlétikai viadalt rendez amelynek feltételei ezek: Versenyszámok: 1. 100 yardos síkfutás (Tiszteletdíj). 2. Súlydobás (Tiszteletdíj). 3. Rudugrás (Tiszteletdíj). 4. 1/4 ang. mértf. síkfutás (Tiszteletdíj). 5. Diszkoszvetés (Tiszteletdíj). 6. Távuugrás (Tiszteletdíj). 7. 1 ang. mértf. síkfutás (Tiszteletdíj). 8. Gerelyvetés (Tiszteletdíj). 9. Magasugrás (Tiszteletdíj). Díjazás: Minden versenyszámban a győztesnek díszített esüstérem és tiszteletdíj, másodiknak közép ezüst, harmadiknak kis ezüst érem. Második díj csak három, harmadik díj pedig csak négy versenyzőnél adatik ki. Tiszteletdíjakat Szeged szab. kir. város, a szegedi hölgyek, a Sz. A. K. elnöksége és tagjai, valamint magánosok ajánlottak fel.

HIREK.

— **Időjárás.** A meteorológiai intézet jelentése szerint e hó 1-én az időjárás: változékony, sok helyütt csapadék, zivatarok, később hűvösebb.

— **Elmaradt katolikus nagygyűlés.** Bécsből táviratozzák: A „Vaterland” nevű ujság a következő közleményt teszi közzé: Miután a sajnálatos nemzetiségi viszálykodások jelenleg Bécsben az általános katolikus nagygyűlés eredményes munkálkodásának lehetőségét kétségessé teszik, a katolikus központi szervezet végrehajtó bizottsága nem vállalhatja a felelősséget a kongresszus megtartásáért és kényszerítve látja magát, hogy a VII. általános osztrák katolikus nagygyűlést kedvezőbb időpontra halassza el.

— **Az aradi román püspök Ternován.** Papp I. János aradi g. k. román püspök vasárnap Ternován volt, ahol a román hívek újonnan épült templomát felszentelte. A püspököt utjában Popovics György és Beles Vazul esperesek, továbbá Csuhandu György tanár kísérte. A templomszentelés alkalmából a püspök Jurma Miklós teológust pappá avatta.

— **Véres tüntetés Bécsben.** Bécsi távirat jelenti: Tegnap este a XV. kerületben lévő „Narodni Dum” előtt mintegy 300 német nemzeti párti jelent meg, akik első sorban a „Videnska Zložna” előtt pfuj-kiáltásokkal zajosan tüntettek. Onnan a „Narodni Dum” elé igyekeztek jutni, bár ott a csehek ez alkalommal semmiféle gyűlést nem tartottak. A rendőrség a tüntetőket megakadályozta szándékuk keresztülvitelében. A tüntetők, a kik többnyire fiatal emberekből állottak, erre a mellékutcákban számos cseh lakás és üzlet ablaktábláit beverték. Amidőn egy rendőr a tettesek egyikét tartóztatta, a tömeg kövekkel dobálta meg, úgy, hogy a rendőr megsebesült. Erre a letartóztatásokat maga elé tartott revolverrel fogatosította. A megjelenő lovasrendőrséget is kövekkel dobálták meg és több lovasrendőr megsebesült. Összesen hét embert tartóztattak le.

— **György herceg ismét embert ölt.** Belgrádból a táviró a szerbek botrányos életű volt trónörökösének újabb kegyetlenkedését jelenti. A „Zvono” című lap, mely Kolakovics szolga halálos végű megkínóztatását kipattanította, ma a beteg agyu herceget ismét pellengérré állítja. Azt írja a lap, hogy György királyfi francia származású soffőrjét úgy megverte, hogy súlyos belső és külső sérülésekkel kellett a kórházba szállítani a szerencsétlent, ahol élet és halál között lebeg. Habár — írja az említett ujság — György barátai mindent elkövetnek a sajtó elnémitására, a Zvono nem szünteti meg addig leleplezéseit, míg Szerbiát az örült hercegtől meg nem szabadítja.

— **Lueger szembaja.** Bécsből táviratozzák: Lueger polgármester régi szembaja rosszabbodott. Lueger panaszkodott, hogy minden vörös színűnek tetszik előtte. Háziorvosa megállapította, hogy a polgármester szemében ismét megrepedt egy kis ér, de reméli, hogy a beteg két héten belül meggyógyul.

— **A nagyaradi szerencsétlenség ügyében** ma azt jelentik nekünk Nagyváradról, hogy a fűtőház tetejének összeomlása körül az építő Ince Lipót és társai céget nem érheti vád. A pontos vizsgálata ugyanis azt derítette ki, hogy a falazat teljesen erős volt és a szerencsétlenségért az Ince cég nem felelős.

— **Magyarpécskai Lázár Frigyes vezérőrnagy Aradon.** Ma este Aradra érkezett a honvédelovasság új felügyelője, a Hadik huszároknak az aradi előkelő társadalomban kedvelt és nagyrabecsült egykori parancsnoka, magyarpécskai Lázár Frigyes vezérőrnagy, hogy az Ujarad körül gyakorlatozó szegedi lovasdandárt, a 3-ik és 4-ik honvédhuszár ezredeket megszemlélje. Az érkező felügyelőt a szolgálatban nem lévő tiszték élén Nagy Géza vezérőrnagy dandárparancsnok fogadta a Fehér Kereszt szálloda bejáratánál. Lázár vezérőrnagy a bemutatkozás után az étterembe vonult a tisztekkel. Az aradi előkelő társaságokban igen sokan emlékeznek még a Hadik huszárok daliás parancsnokára, akinek életrajzi adataiból a következőket közöljük „A Hadsereg” katonai folyóirat legutóbbi száma nyomán:

Az új honvéd lovassági felügyelő született 1850. január 19-én, Sereth községben, Bukovinában. A trieszti hadapród-iskola végeztével mint hadapród a cs. és kir. 8. huszár ezredbe lépett. 1870. okt. 1-én lett hadnagy, 1875. májusában főhadnagy. Elvégezte a cs. és kir. lovaglótanárképző intézetet. Százados 1883. május 1-én lépett elő. 1886-ban a 14. huszár ezredhez helyezték át. A törzsiszti tanfolyamot 1892-ben látogatta. 1895. május 1-én ezredében őrnagy és osztályparancsnok lett, de félévvel reá már a 8. huszárezredhez került. Itt lépett elő 1897. őszén alezredessé s három évre reá ezredessé s egyben átvette az ezred parancsnokságát. A m. kir. honvédséghez 1905-ben jutott mint a budapesti 2. honvéd lovasdandár parancsnoka. Két évre rá vezérőrnagy lett, a múlt hóban pedig Rohr altábornagy távozásával honvéd lovassági felügyelővé nevezték ki. Ki kell emelnünk, hogy Lázár tábornok e hosszú katonai pályafutása alatt mindvég csapatszolgálatot teljesített, amiért számos elismerésben is részesült. Mint nagyobb lovas-tömeg vezetője a hadgyakorlatokon többször kitüntette magát. A veszprémi hadgyakorlatok első napján lovasdandárával gyalog-tűzharcot támadta meg a táci hidat, amely elhatározása nagyon megnyerte az ott épen jelen volt Ferenc Ferdinánd trónörökös tetszését, aki ezt a harc-téren nála jelentkezett tábornoknak meg is mondta. Ideális katonagondolkodását jellemzi az a tág körben ismert valóság, hogy csupa katonai, helyesebben huszár-tárgyu műalkotással megtöltött lakásának legfőbb díszé ő felségének és Ferenc Ferdinánd trónörökösnek pompás arcképe, melyet a legjelesebb arcfestőkkel (pl. Lenbachkal) festetett meg.

— **A svédországi sztrájk.** Stockholmi távirat jelenti: A szabadszervezetek tegnapelőtt a királyhoz petíciót intéztek, melyben kérték, tekintélyének latbavetésével gondoskodjék, hogy a béke a munkások és munkaadók között helyreálljon. A petíció szerint a vitás kérdéseket egy választott bizottságnak kell eldönteni. A kormány a király nevében azt felelte, hogy míg a küzdő felek egyike nem fordul hozzá, addig nem vállalkozhatik a közvetítésre.

— **Ujfajta kormányozható léghajó.** Egy Guido Segré nevű léghajós találmányáról beszélnek most sokat szakkörökben. Segré léghajója lényegesen különbözik az eddig ismert léghajó-típusoktól abban, hogy csónakja nem függ a gömbön, hanem magában a gömbben van benne, még pedig éppen a tengelyében, vagy a tengelye fölött, mind a két esetben az egyensúly kedvéért. A léggömb alakja leginkább a hajóéra emlékeztet, ami azért van, hogy a levegővel jobban megküzdhessen; másrészt kihasználhatja a levegő áramait s vitorlával haladhat a kedvező levegőrétegekben. A csónak légálló szekrény-féle, amely a gömbnek valóssággal a zsebében helyezkedik el. A léghajó gázvesztesség nélkül emelkedhetik, vagy bocsátkozhatik le egy rendkívül elmes készülék segítségével. A készülék egy sinen járó kiegyenlítő súly, amely tetszés szerint mozgatható pályáján. Segré találmányát minden államban szabadalmaztatta már s megvásárlása végett a francia kormányval tárgyal ezidőszert.

— **A csepelli robbanás áldozatainak holttestét** már mind felboncolták a budapesti törvényszéki orvostani intézetben. A halottak közül Klucsik Sándor 15 éves munkást Torda fehérmegyei községben, Sallay Istvánt Pécet pestmegyei községben, Dávid Sándort pedig Jászfényszaru szolnokmegyei községben helyezik örök nyugalomra. A hozzátartozók óhajta volt ez, ennek alapján már el is szállították ezeket a halottakat. Az áldozatok közül három: Porszt Ferencet, Tóth Józsefet és Janovics Mihályt esütörtökön délután 3 órakor temetik el Erzsébetfalván. Ötöt és pedig: Manger Györgyöt, Reznicek Antalt, Gergényi Jánost, Bónkó Gyulát és Reznicek Pált esütörtökön délelőtt 10 órakor Csepelen hantolják el. A szerencsétleneket Weisz Manfréd gyáros temetteti el.

— **Az Acsev téli menetrendje.** Az Acsev igazgatósága jelenti, hogy nyári menetrendjük október 1-én tul is változatlanul érvényben marad.

— **Garázdalkodó ulánusok.** Csáktornyról írják: A Csáktornyan állomásozó 5. ulánus ezred a környéken gyakorlatozik és a városban csak egy kis különítményt hagyott. Vasárnap éjjel e különítménynek négy katonája a város közepén megtámadta Schroth Lénárt kefekötő és Jenesi János szijgyártósegédek és alaposan összekaszabolták őket. A megtámadottaknak nehezen sikerült elmenekülniök és a rendőrséget értesíteni. A rendőrség üldözőbe is vette az ulánusokat, akik közben még az öreg Gottlieb Lipótot is megtámadták és összeszurkálták. Mire nyomukba értek, már mintegy tizenketten összeverődtek és nekitámadtak a rendőrségnek. A verekezésnek az vetett véget, hogy egyik rendőr közéjük lőtt, mire anélkül, hogy közülük bárki is megsérült volna, megfutamottak. A csendőrség a nyomozást megindította.

— **Százezer koronás lopás egy bankban.** Triesztből jelentik, hogy ott ma a déli szünet alkalmával a Banka Koperativa helyiségéből eddig ismeretlen tettesek, anélkül, hogy a pénztáriíkon a külérőszak legkisebb nyomát hagyták volna hátra, százezer koronát loptak el. A rendőrség a pénztárost, a segédjét és a bankszolgát letartóztatta.

— **Tiltakozás a leánykérés ellen.** Bácska már sok különös eseményt termelt a világnak. Ez a legújabb eset szinte páratlanul áll. Az alábbi nyíltér megmagyarázza: mi történhetett Szabadkán a Dulics-lányok és Vujkovics Péter között. A nyíltér, amely egy szabadkai lapban jelent meg, így szól: Azon hírekkel szomben, melyekkel Dulics Péter leányai a várost elárasztják, hogy én valamelyiküknek megkértem volna a kezét, kijelentem, mindazokból egy szó sem igaz. Vujkovics Péter.

— **Egy szövetkezet sikkasztója.** Gyuláról táviratozzák: A gyulai építőiparosok hitel- és termelőszövetkezete feljelentést tett tegnap Engel Mór tisztviselője ellen, hogy a rábizott pénzekből 20.000 koronát elsikkasztott. A könyvelő 21-én szökött meg Gyuláról, azt adván elő, hogy Budapesten sürgős dolga van és hogy 22-én vissza fog jönni. Az intézet budapesti központja 23-án rovincsolást rendelt el s így jöttek a sikkasztásra. A sikkasztás akképpen történhetett, hogy Engelt alig ellenőrizték. Dacára annak, hogy vagyona nem volt, esekély havi 200 koronát alig meghaladó fizetéséből esténként százazokat kártyázott el és különben is feltűnően költséges életmódot folytatott. Itt azt hiszik, hogy Engel Buenos-Ayresbe szökött.

— **Adomány.** Singer Izrael és neje 20 koronát adományoztak a Rosenberg Sándor dr.-féle alaphoz, mely szives adományért ez uton mond hálás köszönetet a hitközség előjárósága.

— Földrengés Rómában. Rómából táviratozzák, hogy ott ma délután 2 óra 42 perckor erős földrengés volt érezhető. A lakosságon nagy félelem vett erőt. Kórházakban és börtönökben pánik keletkezett. Egy templom erősen megsérült.

— Parasztszekér a motoros kerekei alatt. Ma délután egyik Pankota felől jövő motoros Livadia község határában elütött egy parasztszekeret. A kocsi felfordult és a motoros kerekei az egyik lovat halálra gázolták. A kocsi-ban ülőknek semmi bajuk sem történt.

— Végzetes tévedés. Pécsről jelentik: Fodrány Gyula városi erdőőr tegnap reggel az erdőben egy alakot látott mozgolódnival. Azt hitte, hogy vaddisznó és rálőtt. Dani János pécsi munkás volt, akit az erdőőr vaddisznónak nézett és akit a lövés el is talált. Dani ma hosszabb kintlódás után meghalt.

— A levethetlen kosztüm. Szegedről írják: Pénteken délután egy csinos menyecske állított be a Kossuth Lajos-sugárút végén levő Nagy Károly-féle vendéglőbe. Fél liter bort rendelt s aztán egy kis sarokban húzta meg magát és idogálni kezdett. A vendégek eleinte — hogy stilszerűek legyünk — szomjas pillantásokat vetettek feléje, de amikor látták, hogy az ujonnan érkezett vendég sokkal több vonzalmat mutat az alkohol, mint a férfit pillantások iránt, magára hagyták és tovább folytatták a korcsmai tárgyalásokat. Néhány perc múlva azonban nagyon sajátos jelenség kényszerítette a vendégeket arra, hogy beszélgetésük fonalát aköré a sarok köré csavarják, amelyben a borozgató asszony ült. Ott tudniillik nagy változást vettek észre. A csinos, sőt most már határozottan szép asszony ugyanis közben toalettet cserélt, átöltözött. Sőt, hogy minél szabatosabban fejezzük ki magunkat: átvetkőzött, felöltvén a régi görög szobrok leplezetlen pózait, amelyekben igen jól festhetett, mert a jelenvolt és majdnem szoborra vált férfiak örömteljes szakértelemmel vizsgálgatták a szoborszerű megjelenésű asszonyt. A vendéglős azonban nem valami nagy méltánnyal fogadta a klasszikus ruházódási módszert, mert a legközelebbi rendőrszemet behívta, aki felszólította a szoborra szépiült asszonyt, hogy lépjen ki a görögös hangulatból és cseréljen toalettet. Az asszony ügyet se vetett rá, de később dühösen ráförmedt a rendőrré:

— Egyszerre két ruhát nem viselhetek. Előbb ezt a kosztümöt kellene levetnem, de azt nem lehet. Ha segitenek nekem, akkor szívesen...

Hosszas biztatás után végre a legfontosabb rnhadarabokkal ellátva, bekísérték az asszonyt a rendőrségre, ahol a rendőrorvos megállapította, hogy az asszony Oláh Julianna, jómódu szegedi magánzónó, aki hisztériában szenved. A szerencsétlen nőt beszállították a szegedi közpórház elmebajos osztályára.

— Segélykiosztás. Varjassy Lajos polgármester ma délután osztotta ki a Neuman Testvérek cég iparalaptványának az 1908. év II. és az 1909. év I. ső felére eső 974 korona 40 fillér kamatot fele részben az aradi iparos tanonciskola igazgatósága által javaslatba hozott öt növendéknek, fele részben pedig az alapító cég által javaslatba hozott segélyzendőknek. Segélyt kaptak: Adamcsok Menyhért, Nagy István, Magyar Árpád, Teicher Béla iparos tanulók 97—97 koronát, Dávid Ferenc, Dégi György, Matusik Ferenc, Kuba Nyemesok, Juhász György, Wyszatika Katalin gyári munkások 81—81 koronát.

— Letartóztatott besurranó tolvajok. Az aradi rendőrség bünyügyi osztályán ma délelőtt 10 órakor Nográdi Mihály iparos feljelentést tett ismeretlen tettesek ellen, akik harminc korona értékű ezüst óráját és 130 korona értékű aranyláncát az éjjeli szekrényről ellopták. Délben a tettesek már a rendőrség fogdájában ültek. Gécs István és Turó Gyula a rendőrség előtt ismeretes besurranó tolvajok személyében a detektívek kinyomozták a tetteseket, akiket letartóztatottak. Az ékszerket megtalálták náluk.

— Meggyilkolták az esküvője előtt. Véres gyilkosság történt tegnapelőtt este a temesgyei Kissoda községben. Kissodán ugyanis huszonolcadikán tartották meg a hagyományos községi bucsut, melyet este a Dimitru Miklós korcsmájában rendezett hangversennyel fejeztek be. A hangversenyen ott volt Vrabc Illés is menyasszonyával. Vrabc egy leánnyal már régebbi óta vadházasságban élt, akivel másnap akart törvényes házasságra lépni. Tekintettel az eljövendő nagy napra, Vrabc Illés éjjel tájban menyasszonyával együtt haza akart menni. Amint kiérték az utcára, a szomszédos ház kapujából előugrott egy férfialak és közvetlen közelből rálőtt Vrabcere. A golyó Vrabc gégejét furta keresztül Vrabc még nagynehezen bevászorgott a korcsmába és ott vértől elborítva összeesett és meghalt. Az ott voltak azonnal kirohantak az utcára, de már nem találtak senkit. Özvegy Dimitru Miklósné, a korcsmaáros menyé, aki kikísérte Vrabcet az utcára, azt mondotta, hogy a lövés felvillanó fényénél Csonka Józsefet ismerte meg a merénylőben. E vallomás alapján azonnal letartóztatták Csonka Józsefet és bekísérték a temesvári királyi ügyészség fogházába. Csonka mindent tagad és azt mondja, hogy nem is tudott a gyilkosságról, mert aznap éjjel otthon tartózkodott. A gyilkosság szerencsétlen áldozatát tegnap boncolták fel Kissodán. A golyó a hátsó nyakcsigolyán akadt meg és a légesőt furta keresztül, tehát a lövés feltétlenül halálos volt. A golyó maga négyfelé volt hasítva s így a gégefőt is egészen szétroncsolta.

— Bűnös szülésznők. Mátészalkáról írják: Kocsord községben Jakab Vincéné és Munkácsi Mihályné szülésznők már hosszabb idő óta magzatelhajtással foglalkoztak. A két szülésznő üzemei az utóbbi időben oly nagy mérveket öltöttek, hogy a dolog hamar köztudomásra jutott, a szülésznőket följelentették s most az ügy a járásbírósa előtt van.

— Juhászok harca. Déváról táviratozzák: A Petrozsény melletti határszéli havasokban Muntyán Péter juhászgazda karánjából mult éjjel elhajtottak 43 juhot, Muntyán másnap Rusz Florea nevű bojtárjával átment a határon és egy romániai akóiban megtalálta juhait, melyek közül azonban többet már leölték. A romániai gazda látszólag egyezkedni kezdett Muntyánnal, de időközben katonákért küldött. Mikor Muntyán hat román katonát látott közeledni, átfutott a határon. A katonák utána lőttek, de nem találtak. Rusz Floreat elfogták és egy közeli városka fogházába vitték. A dévai ügyészség megindította az eljárást.

— Fénykép-kirakat. A mélyen tisztelt közönség szives figyelmét felhívja Kossak udvari fényképész tegnap kiállított újabb képsorozatára a műteremnél, Weitzer J.-u. 3. sz.

— Megvert óvonó. Ceglédről írják: Groszmann Samu ceglédi borkereskedőnél van alkalmazásban özv. Billanics Dávidné 32 éves óvonó, akire a kereskedő kis leányának neveltetése van bízva. Tegnap az óvonót Groszmann elküldte kisleányával az orvoshoz, hogy vizsgálja meg. Az óvonó el is ment a kisleánnyal, de az makrancos lévén, nem akart bemenni az orvoshoz, amiért a leányt valósággal be kellett tuszkolni az orvoshoz. A kisleány otthon erről azt mesélte, hogy az óvonó őt megverte! A kereskedőnek sem kellett több, szó nélkül megfogta az óvonót, földre teperte, karját kiráncigálta, megcsavargatta, miközben özv. Billanicsnének jobb karja eltört. Az óvonó azonnal orvoshoz támolygott, ahol fölvetették a látleletet s egyúttal megbizta az egyik ottani ügyvédet, hogy Groszmann Samu ellen haladéktalanul tegye meg a feljelentést.

— Tömeges öngyilkosság. Budapestről jelentik: Hajós Károly 29 éves éjjeli hajóór Komáromban a Dunába ugrott s elmerült. — Brenner József 68 éves könyvkötő e hó 21-én el-tűnt. Megállapították, hogy a Dunába ölte magát. — Ronczku Paulin 18 éves házileány Bécsben a „Brigitta"-hidról a Duna-csatornába végül Kukula Károly 9 éves tanuló Szentendre község mellett a Dunába ugrott s mielőtt kimenthették volna, elmerült. — Winkler Gyula 17 éves műszerész a Lánó-híd budai oldalán ugrott a Dunába. Még élve kimentették s beszállították az Irgalmasok-kórházába. — A Gomb utca 25. számú házban Stacos Teréz

nyomdászleány eddig ismeretlen okból ecet-savat ivott. A mentők az életunt leányt kórházba szállították.

— Figyelem! A n. é. közönség figyelmét felhívjuk Poszt Antal törekvő cipésmester által gróf Leiningen-utcában nyitott cipészüzletre. 3037

— Hippokratés, a híres görög orvos volt az, aki Krisztus előtt már 456-ban az emberiséget gyógyította. Ő volt az, aki a szájpótlás fontosságára figyelmeztetett és a kellemetlen szájbúzt egy aromatikussal borral és porral javítani igyekezett. Ma már tudjuk, hogy a szájpótlás az infékcios betegségek kiindulópontja s hogy a fogak rendszeres ápolása egy jó fogtisztítószerrel, mint pl. a Sarg-féle Kalodont, nélkülözhetetlen kellék, mert ez a fogakat az emberi kor legvégéig épségben tartja.

— Szülők figyelmébe ajánljuk Huppert Henrik (Szabadság-tér 11.) elsőrangú helybeli női szabóságát, ki tanulmányutjáról visszaérkezve legdivatosabb női és leányka kosztümöket elegáns kivitelben gyorsan és pontosan készít és ugyanezek készen is beszereshetők. 3217

— Francia likörök legbiztosabb készítésére, — házilag — a likör aroma 1 üveg 60 fillér Vojtek és Weisznál. 17

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Megrendszabályozott zuglapok. A budapesti királyi ügyészség egy intézkedéséből arra lehet következtetni, hogy illetékes helyen immár komolyan kezdenek gondolkodni arról, hogy a rég óhajtott sajtóreform dolgában tenni kellene valamit. Az ügyészségen kívül ugyanis, máshová is többször érkezett panasz, hogy vannak egyes Budapesten megjelenő lapok, melyek tisztességtelen versenyt üznek és visszaélnék azzal, amit röviden sajtószabadságnak nevezünk. Ezek a lapok szabályszerűen be vannak jelentve és címlapjukon hetenként egyszer megjelenő újságoknak jelzik magukat. Egész sereg olyan lap van a fővárosban, amely fölcsedi az előfizetési és hirdetési pénzeket, de alig jelenik meg egyszer-kétszer egy esztendőben és rendszeresen akkor, mikor a bankok, részvénytársaságok és egyéb vállalatok évi közgyűléseiket tartani szokták. Ilyenkor megjelennek és beküldik a támpéldányt, hogy hirdetési átalányt kapjanak. Az ügyészség most listát vezet róluk és szigorúan nyilvántartja, hogy megjelennek-e a lap fején jelzett időben? Kormükre koppantani azonban csak akkor fognak, ha a sajtóreform végre-valahára megvalósul.

§ Agyonvert hitelező. Két vadállatias érzelmű fiatal suhanc bűnygyében fog szeptember huszonharmadikán itélkezni a temesvári törvényszék, mint esküdttörvényszék. A vádlottak verekedő hajlamuknál fogva egy emberélet vesztét okozták. Zsikicz Velko és Nikics Száva vingai lakosok ez év február havában a vingai Szmok Tamás-féle korcsmában boroztak. Rajtuk kívül ott volt még a korcsmában Barna János is egy barátjával, akik pálinkáz-tak. Zsikics Velko már hosszabb idő óta tartóztatott Barna Jánosnak, de ennek sokszori kérése után sem adta meg azt. Zsikics mikor meglátta a korcsmában Barnát, azonnal oda-ment hozzá és egyezkedni kezdett vele, hogy engedjen el valamit az adósságból. Ez azonban nem volt erre hajlandó, amin Zsikics annyira dühbe jött, hogy rátámadt és dulakodni kezdett vele. Zsikicsnek segítségére sietett barátja, Nikics Száva és együttesen az asztal alá teperték Barnát, akit addig rugdostak és tapostak lábaikkal, amíg a szerencsétlen ember elájult. Ekkor a két suhanc továbbállott. Barna, aki eddig egészséges, erőteljes ember volt, ettől a peretől fogva folyton betegeskedett, ágyba dőlt és alig három hétre a verekedés után meghalt. A boncolás nyomán megállapították, hogy a szerencsétlen ember a verekedés által szenvedett belső sérülések folytán halt meg. A két gyilkos legényt a temesvári törvényszék vádta tanácsa emiatt vád alá helyezte és ügyükben szeptember huszonharmadikán fog dönteni az esküdttörvényszék.

Értesítés!

Az iskolaidény alkalmából ajánlom a t. szülők figyelmébe dusan felszerelt 3153

férfi- és gyermekruha-raktáromat,
a melyeket mai naptól mélyen leszállított áron árúsítok.

Szíves próba vásárlást kér

Braun Miksa,

férfi és gyermek ruha áruhaza

Arad, Szabadság-tér, Gróf Nádasdy-palota.

Telefon: 577. szám.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Marinka. Az ilyen levelet legjobb, ha direkt a címzettnek küldi, mi — belátja — nem vállalkozhatunk arra, hogy szerelmükben csalódtott leánykák szerelmi epkedését közvetítsük.

Egy vidéki. Leveléből nem tudtuk tisztán megállapítani, hogy miről van szó. Személyesen, vagy határozottabb tényeket tartalmazó levélben adjon fölvilágosítást, mert másképen nem tudunk ítéletet mondani az ügyben.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Ujaradi heti gabonavásár.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Ujarad, augusztus 31.

Ma már nem annyira az időjárás, mint a kínálat és kereset mikénti alakulása irányítja az irányzatot.

A malmok ellátták magukat sok idegen buzával és most, bár itt is megindult a kínálat, tartózkodók.

Ez az oka, hogy az irányzat lanyha, az árak gyengültek.

A mai piacon eladásra került:

3500 mm. buza (uj)	12:80—13:10
200 mm. árpa (uj)	6:60—7:—
100 mm. tengeri (ó)	7:20—7:30
300 mm. rozs (uj)	8:80—8:90
200 mm. zab (uj)	6:90—7:00

A gabonaárak 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

Távirati tudósítás.

Budapest, augusztus 31.

Készaru: Kínálat kedvező, vételkedv mérsékelt, 10 ez r mm. 5—10 fillérrel olcsóbb. Amerika 2-el olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárhat	2 órai zárhat
Tengeri 1910. májusra	7.10—7.11	7.09—7.10
Buza 1909. októ. erre	13.34—13.35	13.34—13.35
Buza 1910. áprilisa	13.55—13.56	13.54—13.55
Ros 1909. októberre	9.41—9.42	9.37—9.38
Zab 1909. októberre	7.30—7.31	7.25—7.26

Zárul 5 órakor.

Osztrák hitelrészvény	659.75
Magyar hitelrészvény	763
Városi villamos vasúti részvény	2 8.75

A Temesvári Lloyd-Társulat

terménycarnokának hivatalos árjegyzése.

Távirati tudósítás.

(Árak 50 kilogrammonként korona értékben.)

1909. augusztus 31.

Buza (szokvány-minőség):

75 kilogrammos uj	12:90—13:00
76	13:00—13:10
77	13:10—13:20
78	13:20—13:30

Buza (Temesvári keresk. áru):

75 kilogrammos uj	12:85—12:85
Ros uj	8:70—8:75
Árpa uj	8:60—8:70
Zab uj	6:60—6:70
Tengeri régi	7:30—7:40

Budapest köbányai sertéskereskedelem.

— Augusztus 31. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 400—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felüli súlyban 140—142 fillérig; fiatal közép páronként 240—280 kilogrammig terjedő súlyban 142—144 fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban 144—145 fillérig.

Sertéslétszám: augusztus hó 27. napján volt készlet 27787 darab, augusztus 28. napján felhajtott 180 darab, aug. 28. napján elszállított 456 darab, augusztus 29. napjára maradt készletben: 27,511 darab.

A hizott sertés üzlet irányzata vevők élénk.

IDEGENEK ARADON.

— Augusztus 31. —

Fehér Kereszt szálloda. Frank Liboriusz hadtestparancsnok Temesvár. — Lichtenberg Pál dr. orvos Budapest. — Molnár Frigyes utazó Budapest. — Teleky József gróf huszárhadnagy Nagyvárad. — Janky Gusztáv kapitány Budapest. — Krömmer Gyula utazó Budapest. — Gerő Miklós utazó Temesvár. — Fekete Fülöp mérnök Kassa. — Gergely Jenő mérnök Budapest. — Halász Mór bankhivatalnok Budapest. — Schmidt György és családja Verespatak. — Kirchbach Károly báró tábornok Temesvár. — Török Aladár tanár Arad.

Központi szálloda. Varga Antal kereskedő Budapest. — Rutt József utazó Budapest. — Lusztig Károly utazó Budapest. — Schmaier Jenő utazó Temesvár. — Nöber Antal utazó Bécs. — Wolkenstein B. huszárhadnagy Debrecen. — Weisz Nándor utazó Budapest. — Schwartz Egon fatermelő Petrozsény. — Ardelán Vazul igazgató Ujszentanna. — Diószegi Győző dr. kir. járásbíró Borosjenő. — Bucsek Odöa tanuló Vajdahunyad. — Réger Dezső utazó Budapest.

Pannonia szálloda. Szöllösy Ferenc utazó Budapest. — Kripka Sámuel utazó Budapest. — Faragó G. Györgyné földbirtokos és családja Csongrád. — Kárász Mór utazó Budapest. — Rosenberg József kereskedő Belényes.

Vass szálloda. Veka Odön zenész Kolozsvár. — Kende Pál honvédhuszár főhadnagy Kassa. — Boka Mihály zenész Kolozsvár. — Molnár Endre zenész Kolozsvár. — Jónás Aladár zenész Kolozsvár. — Tánfuri Lajos zenész Kolozsvár. — Tánfuri Gyula zenész Kolozsvár. — Horváth Kálmán zenész Kolozsvár. — Tánfuri Mihály zenész Kolozsvár. — Herczeg József utazó Budapest. — Simonyi Simon utazó Budapest. — Glück Károly igazgató Budapest. — Beck Jenő utazó Csáktornya. — Fischer Ede utazó Budapest. — Keinz János bankhivatalnok Budapest. — Dáimel Miklós dr. aljegyző és neje Paulis.

URANIA SZÍNHÁZ.

(Báró Simenyi-utca 1. szám, Szabadság-tér mellett.)

Műsor 1909 szeptember 1-én, szerda:

1. Elveszett kutya. Humoros. — 2. A kis juhász. Életkép. — 3. Látszat és való. Bohózat. — 4. Játékszenvedély. Dráma. — Motor-kerékpáros. Kacagtató. — 6. Korvin főhadnagy Ricochet motorcsónakja. Természet után. — 8. Spanyol románc. Humoros. — 8. Latham repülőgépek első utja. Természet után.

Előadások délután 6 órától kezdve.

Az előadásra bármikor be lehet menni.

Az előadások alatt a cs. és kir. 53. gyalogezred zenekara játszik. — Cukrászda.

Vérbélü édes nemes
görög dinnye
8 fillér kilója.

Kapható egyetül

Dürr Gusztáv

fűszer és csomage üzletében, a város házzal szemben.

Ne vásárolj
addig **KALAPOT**
nem lékni **MÜNZ J.**
cég modern kirakati

MEGLEPŐ SZINTE CSODALATOS
GYÓGYEREDMÉNYEK
APTAMÁSI
LITHIUM-GYÓGYÁS

zel gyomor, vese, hólyag és
bélbántalmaknál oala-
mint asthma, bronchiale,
köszvény és húgysavas
diathesis eseteiben.

KAPHATÓ: Na gy Farkas
és Fejér Gyula cégeknél
5841 Aradon.

Nemesfajú
görög és sárga
dinnye

sárga kicsinyben kgként 20 és 10 fill.
nagyban kgként 16 és 8 fillér.
görög kicsinyben kgként 7 fillér.
nagyban kgként 6 fillér.

Kapható: 2963

Hámory Gazdaságnál
Arad, Deák Ferenc-utca 3.

Rendkívül olcsó árakban!! Szövetmaradékok elárúsítása.
Teljes öltönyök úgy fiuk részére is a posztó gyári raktárban Arad, Szabadságtér 17.
Telefon 475. sz.

Leichner és Fleischer, Arad és Pécs.

Feltűnő olcsóságok!

3103

Dacára a folytonos árak emelkedéseinek, alkalmat nyújtok a t. nagyérdemű közönségnek az alant elősorolt árukat **feltűnő, mesés olcsó árakban** nyújtani:

Férfi és női szövetek,	Törülközők,
Angol Zefirek,	Segújabb Atlasz barchettok,
Kanavász,	Ágygarnitúrák,
Vásznak,	Zsebkenők,
Chiffonok,	Zsínór és Piquet-barchetok,
Ásztalneműek,	Valódi Romburgi vásznak,

stb., stb. szakmába vágó cikkek, míg ezen készlet tart.

MAUTNER R.

„OLCSÓ ÁRUHÁZA“ Hunyady-utca.

Üzleti órák: reggel 7-től 12-ig és délután 2-től 7-ig.

Könyvkötészetünkben egy ügyes fia tanulónak

3korona kezdőfizetéssel
felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Akar nősülni?

Hölgyektől (ezek között olyanok, törvénytelen gyermekkel, testi hibával stb.) 5-500.000 korona vagyonnal fel vagyunk hatalmazva megfelelő férjet keresni. Csakis urak (ha vagyonnélküliek is), akiknek komoly szándékuk van és gyors házassághoz akadály nincsen, írjanak e címre: **L. Schlesinger, Berlin 18. Deutschland.** 3221

**Használt
ólom**
megvételre kerestetik

Telefon szám 242.
**Elektromos erőátviteli
motorokat**
kikölesönöz, elad és felszerel 3191

Kalmár József

villanyvilágítás, telefon és villamos csengő berendezési vállalata

Arad, Salacz-u. 2.

Hirdetés.

Az aradi aut. orth. izr. hitközség ezúton is értesíti a t. hitközségi tagokat és érdeklődőket, hogy a templomi imaszékek bérbeadása naponta 4-5 óráig az imaházban, esetleg egész nap Zinner Vilmos hitközségi pénztárosnál (Forrai-utca) eszközölhető.

3262 Az előjáróság.

Telefon szám 151.

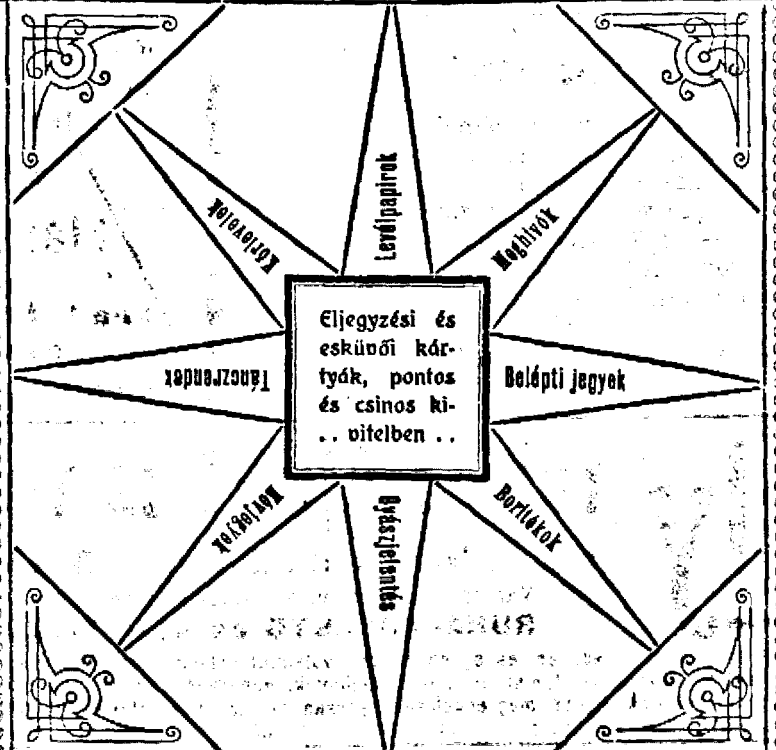
Nagy
könyvkötészet.

ARADI NYOMDA RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Betű-
tömörítés.

KÖNYVNYOMDÁJA
ARADON, JÓZSEF SÓHERCZEG-UT 22. SZ.

Ajánlja
kifűnően berendezett és
a mai kor igényeinek
teljesen megfelelően fel-
szerelt
NYOMDÁJÁT,
hol mindennemű nyom-
tatási munkák gyorsan,
pontosan és a legma-
dernebb kivitelben ju-
tányos árban készített-
nek el.

Aradi Közlöny
a legnagyobb és legelterjedtebb vidéki politikai napilap.
ELŐFIZETÉSI ÁRA:
Helyben:
1 évre 24 korona.
1 hóra 2 korona.
Vidéken:
1 évre 28 korona.
1 hóra 2 kor. 40 f.
Szerkesztőségi telefon 357.
Kiadóhivatali 151.

PRO HIRDETÉSEK.

Akinék

ismeretség híján

házasárra, nevelőre, üzletvezetőre, könyvelőre, segédre, leányra, gazdatisztára, kulcsárra, vinczellőre, kertészre, kulcsárra, gazdasszonyra, szakácsnőre, szobaleányra, házi- vagy irodaszolgáira, pénzeszedőre, házmesterre, stb.-re van szüksége.

Aki

bérbeadni kíván

birtokot, házat, vadászterületet, kocsit, lovat, halászatot, telket,

Aki

eladni kíván

butort, zongorát, bort, gyümölcsöt, gabonát, üzletet, műhelyt, lakást, stb. vagy

Aki

mindeseket vétel vagy bérbevétel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban értezt, ha az

ARADI KOZLONY

kis hirdetési

rovatát használja.

Jó írásu. Gépíró. Szöke 25. Megvételre. Virradás. Borbély üzlet. Állandó. G. S. Szőlő. Tisztességes

jeligékre levelek vannak a kiadóban, kérjük elvitetni.

Boros Béni-tér 7. sz. a.

erkélyes emeleti lakás, mely 6 szoba és mellékhelyiségekből áll. November 1-ére kiadó. 3259

Szerény igényű nevelőnőt

keresek tanítónői oklevéllel 40 korona fizetéssel azonnalra 4 gyermekem mellé, kik közül két leányka első polgárra, egy a második elemre oktató. Némétül tudók előnyben. Bogdán Adorjáné, Paulis. 8261

Izraelita ünnepi Imakönyvek,

Makzók

olcsó és diszes kiállításban kaphatók Ingusz I. és Fia könyvkereskedésében Andrassy-tér 16., — Weitzer János-utca. Telefon 517. Ujévi kártyák nagy választékban. 173

1—2 iskolás gyermek

teljes ellátást nyer. Bővebbet Ifj. Klein Mór könyvkereskedésében. 8163

Jobb házból való

iskolás fiúcskát teljes ellátás, gondos felügyelet mellett elvállal Erney Gyula, Csernovits Péter-utca 2. 8269

Arad legnagyobb

iskolákönyv raktára Krausz Paulin Arad. Atzél Péter-utca, Színház-épületben. 8241

Kiadó

Egy üzlethelyiség Kossuth-utca 3. sz. alatt. 3260

Fehérnemű varrást

és javítást elvállal szerény díjazás mellett egy varrónő, Sarló-utca 16. szám. 8258

2—3 iskolás fiu

teljes ellátást nyerhet. Értekezhetni Rákócy-utca 9. sz. 3115

Közel a Lyceumhoz

intelligens izr. családnál 2 diák teljes ellátásban részesülhet. Cím a kiadóhivatalban. 8215

Izr. család egy gyermeket

teljes ellátásra elvállal, ugyanott egy butorozott szoba kiadó. Tököltyér 7., II. em. 8203

Oktatás.

Német, francia, angol és olasz nyelveket oktat és fordításokat, ugymint levelezéseket ezen nyelvekből elvállal: Özv. Ascher Betta okl. tanítónő, Aulich Lajos-utca 15-ik szám. 8204

Szőlőcsomagoló papír,

kosár függőzések jutányos áron kaphatók Pichler Sándor papirkereskedésében Arad, Szabadság-tér 1. sz. Telefon 308. Vidéki megrendelések azonnal eszközöltetnek. 2922

Ujdonságok kölcsönzésre!

Szomaházi: Mindennapi problémák, Bródy: A villamos, Andornakiné, Leginor: Gyöngye emberek, Pásztor: Tengeren, tengeren túl, Császár: A színjátszás művészete, Dante: A paradicsom, Ady, Dutka stb. Holnap. Gömbösné: Az uriaszony. Blicher Clausen: Erősebb az életnél kölcsönzésre kaphatók Kerpel Izsó kölcsönkönyvtárában Aradon. 262

Olcsó, száraz tűzifa

ürméterenként az erdőben 4 kor. ürme-ürméterenként, házhoz szállítva 5.50, csak szeptember végéig kapható Csukor Lászlónál, telefon 485. 3211

1—2 középiskolába járó fiu

vagy leány teljes ellátást nyerhet külön (szép tiszta szoba) József főherceg-ut 1., a városházával szemben. Bővebbet a házmesternél. — Ugyanott 1 butorozott szoba is kiadó. 3270

Uricsaládnál

négy jó családból való tanuló fiu, esetleg leány teljes ellátásra elfogadtatik Andrassy-ér 22, földszint 10. alatt. 3160

Ezuton is értesitem b. megrendelőmet, hogy

női divattermemet

Andrassy tér 8. szám alól, Deák Ferenc-u. 33 34. sz. I. em. alá

helyeztem át.

Műtermemben továbbra is elsőrendű munkaerőket alkalmazok Kiváncsra bármilyen munkát 24 óra alatt szállítok s megrendelőmet pontosan kiszolgálom. — Midőn mindent felesleges tudomására adom becses megrendelőimnek, továbbra is pártfogásukat kéri 3271

kiváló tisztelettel

Schwarz Nándorné,

női szabó.

— Tanulóleányok felvétetnek. —

Kikellirtani

a keresked világból azt a naiv hitet, hogy ma, a mikor olyan nagy versengés folyik az üzletek között, hirdetés nélkül is lehet boldogulni. Minden törekvő kereskedő :: hirdet, még pedig az ::

ARADI KOZLONY-ben,

a melyet több százezer ember olvas mindennap. ::

PAFF

varrógépek

háztartási és ipari célokra.

Teljesen zajtalan járás. Kedvező fizetési feltételek.

Minden egyes varrógépért a legmesszebb menő jóállás. Számptalan elismerés helybeli iparosoktól a gép jóságára.

Egyedüli képviselő

Hammer Vilmos

Arad, Szabadság-tér 7. sz. Telefon szám 98.

Kuhl Mihály ruha-műfestő és vegytisztító intézete.

Intézet: Aulich Lajos-utca 13. szám. ARAD. Üzlet Deák Ferenc-utca 39. szám.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a mai kor igényeinek megfelelő **RUHA-MŰFESTO és VEGYTISZTÍTÓ-INTÉZETET NYITOTTAM,**

amelyben elvállalok minden e szakmába tartozó festést és tisztítást. Női, urai és egyenruhákat, valamint selyem, bársony, póló, szövet, batizst, oipkék, tül, crepe, keztük, szőrmek, muffok, boák, bál-belépők, szőnyegek, futók, asztali és ággyerítők, tuáiz és oipkefüggönyök, napernyők, arany, ezüst és gyöngyhímzések stb. bármely díszel minden bon-tanulástól festetnek és tisztítottatnak. Jutányos árak. Pontos kiszolgálás. Postai megrendelések gyorsan és lelkiismeretesen teljesítettnek. — A n. é. közönség szives jóindulatába és kegyes pártfogásába ajánlom vállalatomat, kérem nagybecsű bizalmával megtisztelni. 1716

Aradi nyomdászvezénylőház. Könyvnyomda. Nyomdai Kurtzwell János. Arad, Szabadság-tér 7. sz. Telefon szám 98.